

ΑΠΟΛΥΤΩΣΙΣ

« Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις » (Α΄ Κο 1,30)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ὈΡΓΑΝΟΝ ὈΜΟΝΥΜΟΥ ΘΡΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε΄
ΕΤΟΣ ΟΕ΄
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020
Ἀρ. Φύλ. 899

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο "Όργανο
Όμωνύμου Όρθοδόξου Αδελφότητας
ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534
Τεύχ. 899, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Ίδιοκτησία - Έκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσ/νίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518
www.apolytrosis.gr
e-mail: apolytrosis@otenet.gr

Δ/ντής Συντάξεως:
Γεώργιος Μυτιληναίος
Άλ. Συμεωνίδη 6, 54639 Θεσ/νίκη

Δημιουργικό, προεκτύπωση, καλλιτεχνική επιμέλεια:

«Χριστιανική Έλπίς»
Όρθόδοξη Αδελφότητα,
Φίλυρο Θεσ/νίκης
Τηλ.: 2310 677136

Έκτύπωση - βιβλιοδεσία:
«Μέλισσα», Ασπροβάλτα
Τηλ.: 23970 23313

Έτήσια συνδρομή:

Έσωτερικού: 10€
Έξωτερικού: 35€
Κύπρου: 25€ ΗΠΑ: 45\$
Καναδά: 50\$ Αυστραλίας: 55\$

Άρ. λογ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:
6074010115324
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

Γιά τούς συνδρομητές του έξωτερικού

IBAN: GR 94 0171 0740 0060
7401 0115 324

Περιεχόμενα

Οί εύλογημένοι	267
«Θέλω νά δώ για νά πιστέψω!»	268
Υπάρχει Θεός;.....	270
Η αληθινή νηστεία.....	272
Δικαιωματιστής	274
«Έν πλατυσμῶ».....	276
Ο μανιάτης αγωνιστής Ηλίας Τσαλαφάτινος	278
Ο κατεχοχὴν πλησίον	280
Η παιδαγωγική του ἁγίου Νεκταρίου	282
Ένα γραμματόσημο μᾶς μαθαίνει ἱστορία ...	285
Όπου σπέρνει ὁ διάβολος... ..	287
Άμερικανοθρεμμένο τό 1821;.....	289
Τά δύο φυλαχτά (διήγημα)	291
Έκδηλώσεις τῆς Αδελφότητος	293
Συζητώντας τά γεγονότα	294

268

278

287

Οι εύλογημένοι

Νοέμβριος πλέον, καί ὅπου νά 'ναι καταφθάνει ὁ χειμώνας. Ἕνας χειμώνας ὁ ὁποῖος φέτος, ἐκτός ἀπό τά ἄλλα ποικίλα προβλήματα, θά συνοδεύεται καί ἀπό τήν πανδημία τοῦ covid-19, πού σαρώνει ἀκόμη ἀκάθεκτη τόν πλανήτη.

Μπροστά σ' αὐτή τή δύσκολη κατάσταση οἱ δύο ἅγιοι γιατροί Κοσμάς καί Δαμιανός, πού στέκονται στά πρόθυρα τοῦ καινούργιου μήνα καί δέονται στόν Θεό γιά τόν κόσμο, ὑποδεικνύουν στούς πιστούς ὄχι μέ λόγια ἀλλά μέ ἔργα μιά μεγάλη εὐθύνη πού πρέπει νά ἀναλάβουμε πρόθυμα: τήν εὐθύνη τῆς θυσιαστικῆς συμπαράστασης στούς ἀδελφούς πού ἔχουν ἀνάγκη.

Οἱ δύο αὐτοί Ἅγιοι ἦταν ἀδέλφια καί κατάγονταν ἀπό τήν Ἀσία. Οἱ γονεῖς τους ἦταν πολύ εὐσεβεῖς. Ἡ μητέρα τους Θεοδότη χήρεψε νωρίς καί ἀφοσιώθηκε στήν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν της. Οἱ δύο ἀδελφοί, ζηλωτές τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀλλά καί εὐφυεῖς, σπούδασαν πολλές ἐπιστήμες ὅμως ἀγάπησαν ἰδίως τήν ἱατρική. Μάλιστα θεράπευαν τούς πάντες καί κυρίως τούς φτωχοὺς ἀμισθί, καί γι' αὐτό καταχωρίσθηκαν στή συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας μέ τόν τίτλο «οἱ ἀνάργυροι». Μιμήθηκαν ἔτσι ὑποδειγματικά τόν Κύριο, ὁ ὁποῖος «διήλθεν εὐεργετῶν καί ἰώμενος» (Πρξ 10,38) χωρίς νά ζητήσει τό ἐλάχιστο ἀνταπόδομα.

Τό θαυμαστό παράδειγμα αὐτῶν τῶν δύο Ἀγίων διδάσκει μέ τόν πιό εὐγλωττο τρόπο. Μᾶς ὑπενθυμίζει μέ δύναμη ὅτι γιά τούς Χριστιανούς ὁ ἄλλος, καί κατεξοχήν ὁ ἀδύναμος, δέν μπορεῖ νά εἶναι ξένος οὔτε ἀλλότριος. Εἶναι ἀδελφός μου, ἀδελφός τοῦ Κυρίου μου, εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Πῶς γίνεται νά ἀγαπῶ τόν Θεό χωρίς νά τόν βλέπω, καί νά τόν ἀρνοῦμαι ἢ νά ἀδιαφορῶ -τό ἴδιο εἶναι-, ὅταν τόν ἀντικρίζω στό πρόσωπο τοῦ συνανθρώπου μου; Δέν εἶναι ἡ στάση αὕτη ἐκδήλωση ἀσύλληπτης ἀσυνέπειας;

Μακάριοι συνεπῶς ὅσοι καί φέτος θά θυσιάσουν ἀπό τό ὑστέρημά τους ἢ ἀπό τόν χρόνο τους ἢ ἀπό τήν ἄνεσή τους γιά νά προσφέρουν στόν ἀναγκεμένο ἀδελφό. Καί εἰδικά αὕτη τή χρονιά, ἔνεκα τῆς δύσκολης συγκυρίας, μακάριοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θά γίνουν Κυρηναῖοι στόν ἡλικιωμένο τῆς πολυκατοικίας τους, ὅσοι θά ἀγρυπνήσουν στά νοσοκομεῖα μέ αὐταπάρνηση γιά νά ὑπηρετήσουν τούς πάσχοντες, ἀλλά καί ὅσοι θά τηρήσουν μέ προσοχή τά ἀπαιτούμενα, ὁμολογουμένως δυσάρεστα, μέτρα γιά νά μήν κινδυνεύσει κανείς. Ἄλλωστε τό γνωρίζουμε ὅλοι: Σέ τέτοιους θά ἀπευθυνθεῖ ὁ ἔσχατος ἐκεῖνος λόγος τοῦ Κυρίου «Δεῦτε οἱ εύλογημένοι τοῦ Πατρός μου, κληρονομήσατε τήν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπό καταβολῆς κόσμου...» (Μθ 25,34)· καί ποιός, ἀλήθεια, θά ἤθελε νά χάσει αὕτη τήν πανευφρόσυνη, αἰώνια χαρά;

Ἡ παραβολή τοῦ πλουσίου καί τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου
(Κώδ. 5, φ. 309β ἱ. Μ. Ἰβήρων, "Άγιον Όρος").

«Θέλω νά δῶ γιά νά πιστέψω!»

Τήν πρώτη συνήθως Κυριακή τοῦ Νοεμβρίου διαβάζεται στήν Ἐκκλησία ἀπό τό κατά Λουκάν Εὐαγγέλιο ἡ παραβολή τοῦ πλουσίου καί τοῦ φτωχοῦ Λαζάρου (Λκ 16,19-31). Ἡ παραβολή αὕτη ξεχωρίζει ἀπό τίς ὑπόλοιπες, διότι εἶναι ἡ μόνη πού μᾶς προσφέρει μιά γεύση ἀπό τό ἐπέκεινα, ἀπό τή ζωή πέραν τοῦ τάφου.

Ἀπό τά ἐπιμέρους νοήματά της, θά ἐπικεντρώσω τήν προσοχή μου σ' ἓνα ἐνδιαφέρον σημεῖο στό τέλος. Σύμφωνα μέ τή διήγηση τοῦ Κυρίου, ὁ πλούσιος, καθώς βασανίζεται στήν κόλαση, θυμᾶται ὅτι ἔχει στόν κόσμο πέντε ἀδελφούς. Παρακαλεῖ λοιπόν τόν πατριάρχη Ἀβραάμ νά στείλει τόν Λάζαρο ἀπό τόν παράδεισο στό πατρικό του, ὥστε νά τόν δοῦν ἀναστημένο τ' ἀδέλφια του, νά πιστέψουν καί νά σωθοῦν. Ὅμως ὁ Ἀβραάμ ἀποκρούει τήν ἐπιθυμία του. Ἔχουν, λέει, στά χέρια τους τήν ἀγία Γραφή, «τόν Μωϋσῆ καί τούς προφῆτες», ἄς τούς ἀκούσουν. Ὁ πλούσιος τοῦ ἀντιτείνει ὅτι δέν πρόκειται νά συμβεῖ κάτι τέτοιο καί ὅτι μόνο ἓνα θαῦμα θά τούς πείσει, ἀλλά ὁ δίκαιος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπόλυτος: Ἄν δέν πιστέψουν στή Βίβλο, κανένα θαῦμα δέν θά τούς βοηθήσει.

Πάντοτε, ἰδίως ὅμως στούς δύσκολους καιρούς μας, οἱ ἄνθρωποι στήν πλειονότητά τους ἐπιζητοῦν θαύματα γιά νά πιστέψουν στόν ἅγιο Θεό. Θέλουν ἀποδείξεις καί τεκμήρια γιά τήν ὕπαρξή του, τά ὁποῖα νά ἀντέχουν στόν ἔλεγχο τῶν αἰσθήσεων. Δέν τούς ἀρκεῖ ἡ πίστη πού ἐδράζεται στήν καρδιά. Ἀπαιτοῦν νά ἱκανοποιηθεῖ, εἰ δυνατόν, καί ὁ νοῦς καί τά χέρια καί τά μάτια καί τ' αὐτιά. «Θέλω νά δῶ γιά νά πιστέψω!», τονίζουν μαζί μέ τόν Θωμᾶ πού ἀπιστοῦσε στό ἄγγελμα τῆς ἀνάστασης τοῦ Διδασκάλου. Καί μπορεῖ τυπικά νά εἶναι Χριστιανοί, ἀλλά μέσα τους κυριαρχεῖ ἡ ἀμφισβήτηση ἢ ἀκόμη καί ἡ

ἄρνηση.

Ένα από τὰ ἐπιχειρήματα πού ἐπικαλοῦνται οἱ ἀδελφοί αὐτοί εἶναι ὅτι καί ὁ Χριστός ἔκανε θαύματα κατὰ τή δημόσια δράση του, κάτι πού ἀσφαλῶς εἶναι ἀληθές. Βέβαια ἡ ἀγία Γραφή δέν χρησιμοποιοῖ τόν ὄρο «θαύματα», ἀλλά «σημεῖα». «Θαύμα» εἶναι ὅ,τι θαυμάζουμε. «Σημεῖον» σημαίνει «σημάδι», κάτι δηλαδή πού δείχνει, πού φανερώνει. Κι αὐτό ἐπιδίωκε ὁ Χριστός. Τί φανερώ- νουν τὰ σημεῖα του; Τή θεότητά του, ὅτι εἶναι ὁ παντοδύναμος Γιαχβέ. Ὡστό- σο, πρέπει νά ἐπισημάνουμε ὅτι ὁ Κύριος ἀναγκάστηκε νά ἐπιτελέσει σημεῖα. Δέν ἦταν αὐτό πού πραγματικά ἤθελε. Ἦταν ὁ μόνος τρόπος νά δείξει τήν ἀληθινή του ταυτότητα καί νά διεγείρει τήν πίστη τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά δέν τοῦ ἦταν ἐπιθυμητός. Αὐτό συνάγεται ἀπό δύο τουλάχιστον περιστατικά τῆς ζωῆς του. Τό πρῶτο εἶναι ἡ θεραπεία τοῦ γιου ἑνός ἀξιωματοῦχου («βασιλι- κοῦ») τοῦ Ἡρώδη (βλ. Ἰω 4,46-54). Στήν παράκληση τοῦ δύστυχου πατέρα νά θαυματουργήσει στό ἐτοιμοθάνατο παιδί του, ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται: «Ἐάν δέν δεῖτε σημεῖα, δέν θά πιστέψετε!». Ἐννοεῖ σαφῶς ὅτι ἀπορρίπτει τή συγ- κεκριμένη νοοτροπία καί μάλιστα ὅτι θλίβεται γι' αὐτή. Τό δεύτερο περι- στατικό, σαφέστερο αὐτό, εἶναι ἡ ψηλάφηση τοῦ ἀναστάντος ἀπό τόν Θωμᾶ (βλ. Ἰω 20,24-29). Ὁ Θωμᾶς βλέπει μπροστά του τόν ἀναστημένο Ἰησοῦ καί ὁμολογεῖ, χωρίς ἀμφιβολίες πλέον, ὅτι εἶναι «ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου!». Καί τότε, αἴφνης, τόν ἀκούει νά τοῦ λέει ἀπαξιώνοντας τόν ἐνθουσιασμό του: «Πίστεψες ἐπειδή μέ εἶδες· μακάριοι εἶναι ὅσοι πιστεύουν χωρίς νά δοῦν».

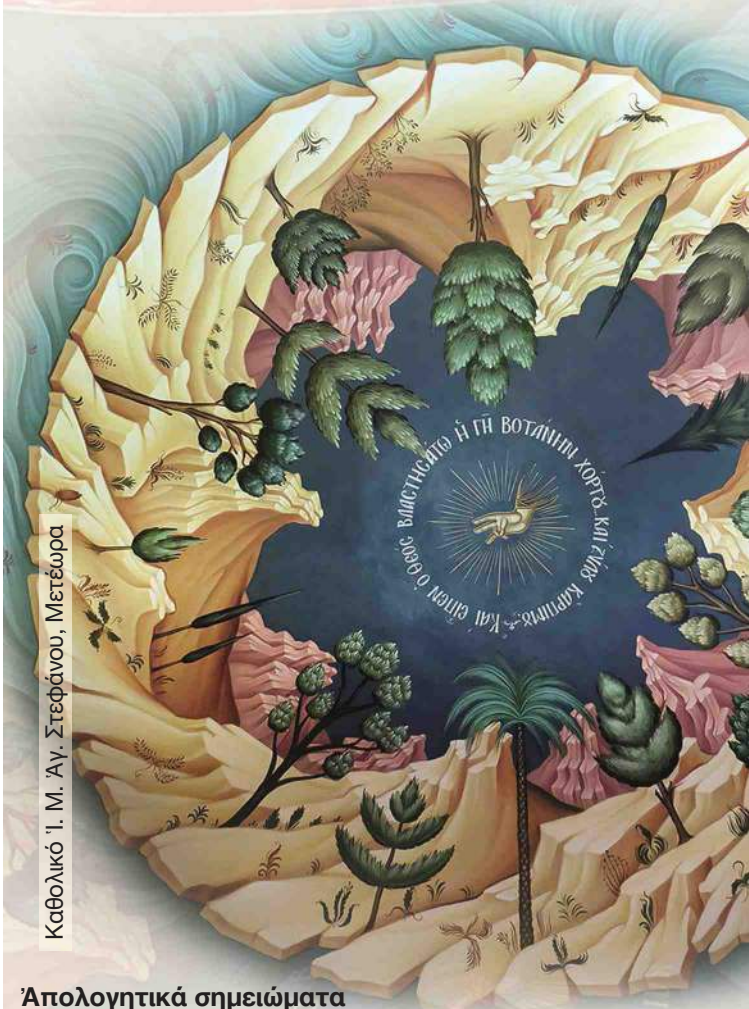
Ἀλλά γιατί ὁ Κύριος εἶναι ἀρνητικός ἀπέναντι στήν πίστη πού στηρίζεται στά θαύματα; Ποῦ ἐντοπίζει ἐντέλει τό πρόβλημα; Θά ἔλεγα ὅτι οἱ λόγοι τῆς στάσης του αὐτῆς εἶναι κυρίως δύο: Ὁ πρῶτος, καί πολύ σημαντικός, εἶναι ἡ διαφύλαξη τῆς ἐλευθερίας μας. Δέν διαθέτουμε οἱ ἄνθρωποι κάποιο ἄλλο χάρι- σμα ἀνώτερο ἀπό τήν ἐλευθερία. Ἡ ἐλευθερία μᾶς καθιστᾷ αὐτό πού εἴμαστε. Ἡ ἐλευθερία μᾶς ξεχωρίζει ἀπό τὰ κτήνη. Ἡ θεόδοτη ἐλευθερία, ἡ ὁποία φτά- νει μέχρι τό σημεῖο νά μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νά ἀρνηθεῖ τόν ἴδιο τόν δημιουργό του. Ὡστόσο, δύναται ἄραγε νά ἀρνηθεῖ κανεὶς τόν Θεό ἔχοντας τήν ἐμπειρία τοῦ θαύματος; Μπορεῖ νά τόν ἀγνοήσει, τή στιγμή πού γεύτηκε μέ τίς αἰσθή- σεις του τήν ὑπερφυσική του δύναμη; Ἡ ἀπάντηση φυσικά εἶναι αὐτονόητη: Ὁχι, δέν μπορεῖ. Δέν εἶναι πιά ἐλεύθερος νά τό κάνει. Εἶναι δέσμιος. Γι' αὐτό καί ὁ Κύριος, προκειμένου νά περισώσει ὅσο ἦταν δυνατόν αὐτό τό θεμέλιο τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασης, ἔδειξε μέν στά πλήθη, ὅταν ζοῦσε ἐδῶ στή γῆ, ποικίλα σημεῖα -δέν γινόταν ἀλλιῶς-, ἀλλά φρόντισε νά ἀποκρύψει ἀπό τὰ αἰ- σθητήριά τους τό πιό κρίσιμο, τήν ἀδιαμφισβήτητη ἀπόδειξη τῆς θεότητάς του, τό κορυφαῖο γεγονός τῆς ἀνάστασής του. Ἐπειδή, ἂν τό ἔβλεπαν, θά ἐξαναγ- κάζονταν νά πιστέψουν χωρίς καμιά δυνατότητα διαφυγῆς.

Ὁ δεύτερος λόγος, ἐξίσου σπουδαῖος, εἶναι ὅτι πολλές φορές τὰ θαύματα καταντοῦν ἀνούσια σοῦ. Προκαλοῦν μέν τήν πίστη, ἀλλά μόνο ἐπιφανειακά,

δέν ἐπιδροῦν σέ βάθος. Βέβαια, γιά νά εἴμαστε ἀκριβεῖς, τό πρόβλημα δέν εἶναι τά θαύματα. Ὁ Κύριος εἶναι πάνσοφος καί γνωρίζει καλά τί δίνει καί γιατί τό δίνει. Ὁ ὑπαίτιος αὐτῆς τῆς κατὰστασης εἶναι ἡ κακή προαίρεση τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία θέλει μέν τό θαῦμα -καί μάλιστα τίς ἡμέρες αὐτές τῆς πανδημίας τό ἐκβιάζει κιόλας-, συγκλονίζεται ἴσως, ὅταν τό βλέπει, ἀλλά μέχρι ἐκεῖ. Δέν ἐνδιαφέρεται γιά τό ἀληθινό, πνευματικό του μήνυμα, τό προσπερνά.

Ἀλήθεια, ἐμεῖς πῶς ἀντιμετωπίζουμε αὐτό τό θέμα; Πόσο ἐλεύθεροι εἴμαστε ἀπό τέτοιες ἐξαρτήσεις; Ὁ Κύριος, διὰ τοῦ Ἀβραάμ, εἶναι ξεκάθαρος: Τά ὑπέρτατα στή ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀναμφίβολα ἡ πίστη καὶ ἡ μετάνοια, ὅμως προσοχή: Αὐτά τὰ δύο καλλιεργοῦνται καὶ καρποφοροῦν μέ τῇ σπουδῇ καὶ ἐφαρμογῇ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Μέ θυσία. "Ὅχι μέ θαύματα.

Εὐάγγελος Ἄλ. Δάκας

Ἀπολογητικά σημειώματα

Ἐπάρχει Θεός;

Τό προκλητικό διαχρονικό ἐρώτημα «Υπάρχει Θεός;» εἶναι τό πρῶτο πού πραγματεύεται ὁ διάσημος φυσικός Stephen Hawking (1942-2018) στό πολύκροτο, τελευταῖο βιβλίο τῆς ζωῆς του μέ τίτλο *Σύντομες ἀπαντήσεις στά μεγάλα ἐρωτήματα* (μτφρ. Ἀ. Μιχαηλίδης, ἐκδ. Πατάκης, 2019). Σ' αὐτό τό σημείωμα καί στόν λίγο χώρο πού διαθέτουμε θά ἤθελα νά μοιρασῶ μαζί σας μερικές σκέψεις πού ἔκανα, διαβάζοντας ὅσα λέει ὁ κορυφαῖος αὐτός ἐπιστήμονας γιά τό συγκεκριμένο θέμα.

Πρώτη παρατήρηση: 'Ο Hawking, «τό σύμβολο του μεγαλείου της ανθρώπινης διάνοιας» (*The Washington Post*), δέν πίστευε στην ύπαρξη του Θεού. Πίστευε (αυτό τό ρήμα χρησιμο-

ποιεῖ) στό «ἀπαράβατο», «ἀναλλοίωτο», «παγκόσμιο», «ἀπαρ-βίαστο» τῶν φυσικῶν νόμων (σάν θρησκευτικοί ὅροι δέν σᾶς ἀκούγονται;). Καί πῶς ἀποδεικνύει ὅτι οἱ φυσικοὶ νόμοι ἰσχύουν ἀνέκαθεν καί ὅτι δέν ὑπῆρξε ποτέ κάποιος πού τούς θέσπισε, ὅπως ἰσχυρίζονται οἱ Χριστιανοί γιά τόν Θεό; Δέν τό ἀποδεικνύει, ἀλλά τό γεγόνος αὐτό δέν τόν ἐνοχλεῖ καθόλου. Αὐτό πού τόν ἐνοχλεῖ καί τό καταγγέλλει εἶναι ὅτι οὐδεὶς μπορεῖ νά ἀποδείξει τήν ὑπαρξη τοῦ Θεοῦ. Λέει: «Ἄν θέλετε, θά μπορούσατε νά πεῖτε πῶς οἱ ἐν λόγῳ νόμοι εἶναι ἔργο τοῦ Θεοῦ, ὅμως αὐτό ἀποτελεῖ μάλλον ἕναν ὀρισμό τοῦ Θεοῦ, παρά ἀπόδειξη τῆς ὑπαρξῆς του» (σ. 60). Ἀλλά πότε ἰσχυρίστηκαν οἱ πιστοί ὅτι μποροῦν νά ἀποδείξουν ἐπιστημονικά τήν ὑπαρξη τοῦ Θεοῦ; Οἱ πιστοί εἶναι πιστοί, δέν τούς ἀπασχολοῦν οἱ ἀποδείξεις. Οἱ ἀποδείξεις εἶναι δουλειά τῶν ἐπιστημόνων, ὥστόσο ἀπό τό συγκεκριμένο ἔργο τοῦ Hawking καί γιά τό συγκεκριμένο θέμα ἀπουσιάζουν παντελῶς.

Δεύτερη παρατήρηση: Ὅμως ἄς μὴν εἶμαι τόσο ἀπόλυτος. Ὁ Hawking πράγματι προσκομίζει ἕνα ἐπιχείρημα πού τό θεωρεῖ καταλυτικό καί φρονεῖ ὅτι ἀνατρέπει ἄρδην κάθε πεποίθηση ὅτι ὑπάρχει Θεός. Λέει συγκεκριμένα μέ ἐπιτηδευμένο ἐνθουσιασμό ὅτι «ὁ ἴδιος ὁ χρόνος δέν ὑπῆρχε πρὶν τῇ Μεγάλῃ Ἐκρηξῇ. Ἐπιτέλους ἀνακαλύψα-

με κάτι τό ὁποῖο δέν ἔχει αἷτιο, διότι δέν ὑπῆρχε κᾶν ἡ χρονική στιγμή γιά νά λάβει χώρα τό ἐν λόγῳ αἷτιο. Γιά μένα αὐτό σημαίνει πῶς δέν εἶναι δυνατή ἡ ὑπαρξη ἐνός δημιουργοῦ, ἐπειδὴ δέν ὑφίσταται κᾶν ὁ χρόνος γιά τήν ὑπαρξή του» (σ. 74). Δηλαδή θεωρεῖ δεδομένο ὅτι οἱ Χριστιανοί (σ' αὐτοὺς ἀσφαλῶς ἀπευθύνεται) ἐξαρτοῦν τήν ὑπαρξη τοῦ Θεοῦ ἀπό τόν χρόνο, ὅπως αὐτός, καί συνεπῶς, ἀφοῦ ἀποδείχτηκε ὅτι πρὶν τήν ἀρχή τοῦ σύμπαντος δέν ὑπῆρχε χρόνος, κατατροπώθηκαν. Ἐδῶ, χωρίς νά μπῶ σέ πολλές λεπτομέρειες, πρέπει νά ξεκαθαρίσω τό ἐξῆς: Ὅντως γιά ὅλες τίς θρησκείες στήν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου ὁ Θεός εἶναι δέσμιος τοῦ χρόνου. Δέν νοεῖται ἔξω ἀπ' αὐτόν. Ὅμως γιά τή χριστιανική πίστη, ἡ ὁποία δέν εἶναι θρησκεία ἀλλά ἀποκάλυψη, ὁ Θεός ὑπάρχει ἔξω ἀπό τόν χρόνο καί εἶναι μάλιστα Αὐτός πού τόν δημιουργεῖ. Τόσο ἀπλά.

Ἄν ὁ Hawking διάβαζε τή Βίβλο προσεκτικά, θά γνώριζε ὅτι λέει ρητῶς πῶς ὁ Θεός «καί τοὺς αἰῶνας (=τόν χρόνο) ἐποίησεν» (Ἐβ 1,2). Ὅμως, ὅπως φαίνεται, δέν ἀσχολήθηκε μαζί της. Τό θεώρησε ἀνάξιο ἐνός σπουδαίου ἐπιστήμονα; Ἄγνωστο. Ἀλλά τότε πῶς ἀποφαίνεται μέ βεβαιότητα γιά πράγματα πού δέν ξέρει; Δέν θά τό μάθουμε φυσικά ποτέ, ἀλλά, ἐπιτρέψτε μου, δέν μπορῶ νά μὴ θυμηθῶ ἐδῶ πόσες φορές ἔχω ἀκούσει ἄσχετους δημοσιογράφους νά κάνουν λόγο γιά τή «λειτουργία τῶν Χαιρετισμῶν»(!). Βέβαια, θά μοῦ πεῖτε, αὐτοὶ δέν διδάσκουν στό Κέιμπριτζ...

Μελίτων

Προσεγγίσεις στην Παλαιά Διαθήκη

Ἡ ἀληθινὴ νηστεία

Ὁ προφήτης Ἡσαΐας στό 58ο κεφάλαιο τοῦ βιβλίου του ἀναφέρεται στό θέμα τῆς νηστείας. Μεταφέρει τόν σκληρό ἔλεγχο τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, διότι νηστεύουν γιὰ νά φαίνονται εὐσεβεῖς καί νά καλύπτουν μέ τόν τρόπο αὐτό τίς παρανομίες τους. Προσπαθοῦν νά ἐξαπατήσουν τόν Θεό καί νά ἐξασφαλίσουν τήν προστασία του. Ὁ Κύριος ὅμως γνωρίζει καλά τόν ἐσωτερικό τους κόσμο, βλέπει τήν

καρδιά τους καί διακρίνει τά κίνητρά τους. Ἐξοργίζεται ἀπό τήν ὑποκρισία τους καί καυτηριάζει τήν τυπική τους εὐσέβεια. Τούς κατηγορεῖ, διότι μόλυναν τίς νηστεῖες μέ τίς ἀμαρτίες τους, καί τοὺς συνιστᾷ, ἐάν πραγματικά θέλουν νά ἔχουν σχέση μαζί του, νά προσέξουν τήν ἐσωτερική τους καθαρότητα, νά καλλιεργήσουν τήν ἀληθινὴ εὐσέβεια.

ΗΣΑΪΑΣ 58,1-7

Κείμενο

1. Ἀναβόησον ἐν ἰσχύϊ καὶ μὴ φείσῃ, ὡς σάλπιγγα ὕψωσον τὴν φωνήν σου, καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακώβ τὰς ἀνομίας αὐτῶν.
2. Ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦσι καὶ γινῶναί μου τὰς ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν· ὡς λαὸς δικαιοσύνην πεπονηκὼς καὶ κρίσιν Θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλείπει· πὼς αἰτοῦσί με νῦν κρίσιν δικαίαν καὶ ἐγγίξιν Θεῷ ἐπιθυμοῦσι

Μετάφραση

1. Φώναξε μέ δύναμη καὶ μὴ λυπᾶσαι τὴν φωνή σου, σάν σάλπιγγα ὕψωσέ την! Καὶ κατάγγειλε στὸν λαό μου τὰ ἀμαρτήματά τους καὶ στὸν οἶκο τοῦ Ἰακώβ τίς ἀνομίες τους.
2. Μέρα μέ τὴν ἡμέρα ἐμένα ἀναζητοῦν καὶ ἐπιθυμοῦν νά γνωρίσουν τοὺς δρόμους μου. Σάν λαός πού τήρησε δικαιοσύνη καὶ δέν ἐγκατέλειψε τὴν κρίση τοῦ Θεοῦ του ζητοῦν ἀπὸ μένα τώρα δίκαιη κρίση καὶ ἐπιθυμοῦν νά

3. λέγοντες· τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες; Ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔγνω; Ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὐρίσκετε τὰ θελήματα ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε.

4. Εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν, ἵνατί μοι νηστεύετε ὡς σήμερον, ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν;

5. Οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· οὐδ' ἂν κάμψης ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτω καλέσετε νηστείαν δεκτὴν.

6. Οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην, λέγει Κύριος, ἀλλὰ λύε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε στραγγαλίας βιαιῶν συναλλαγμάτων, ἀπόσπελτε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει καὶ πᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα.

7. διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστεγούς· εἷσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει.

προσεγγίσουν τὸν Θεό

3. λέγοντας· «Τί πού νηστεύσαμε, ἀφοῦ δέν ἔριξες ἓνα βλέμμα; Ἐξαντλήσαμε τὸν ἑαυτό μας καὶ δέν τό ἀναγνώρισες;». Διότι στίς μέρες τῶν νηστειῶν σας ἱκανοποιεῖτε τὰ θελήματά σας καὶ ὅλους τοὺς ὑφισταμένους σας ὕπουλα πληγώνετε.

4. Ἄν ἐνῶ νηστεύετε, φιλονικεῖτε καὶ μαλώνετε καὶ γρονθοκοπᾶτε τὸν ἀδύναμο, γιατί μοῦ νηστεύετε, ὅπως σήμερα, γιὰ ν' ἀκουστεῖ κραυγαλέα ἡ φωνή σας;

5. Δέν διάλεξα αὐτὴ τὴν νηστεία καὶ δέν μοῦ εἶναι ἀρεστή ἡ μέρα κατὰ τὴν ὁποία ἐξαντλεῖ ὁ ἄνθρωπος τὸν ἑαυτό του· οὔτε κι ἂν λυγίσαις σάν κρίκο τὸν τράχηλό σου, καὶ σάκκο καὶ στάχτη βάλεις γιὰ στρώμα, οὔτε ἔτσι θά μπορείτε νὰ μιλάτε γιὰ νηστεία εὐπρόσδεκτη.

6. Δέν διάλεξα ἐγὼ τέτοια νηστεία, λέγει ὁ Κύριος. Ἀλλὰ λύνε κάθε δεσμό ἄδικο, διάλυε τίς περίπλοκες βίαιες συναλλαγές. Ἀθώωνε συντετριμμένους καὶ σχίζε κάθε συμβόλαιο ἄδικο.

7. Κόψε κομματάκια τὸ ψωμί σου γιὰ τὸν πεινασμένο καὶ πτωχοὺς ἄστεγους· βάζε μέσα στό σπίτι σου. Ἄν δεῖς γυμνό, ντύσ' τον, καὶ ἀπὸ τοὺς οἰκείους τῆς συγγενείας σου κανέναν μὴν παραβλέψεις!

Ὁ Θεὸς παρακινεῖ τὸν Ἰσραὴλ νὰ φωνάξῃ δυνατὰ γιὰ νὰ ἐλέγξῃ τὸν λαό. Χρειάζεται νὰ μιλήσῃ ἔντονα ὁ προφήτης, διότι αὐτό πού θά παραγγεῖλῃ εἶναι πολὺ σπουδαῖο. Ἐπιπλέον, ἡ ἰσχυρὴ φωνὴ εἶναι ἀπαραίτητη, διότι ὁ λαὸς πάσχει ἀπὸ πνευματικὴ βαρικοία. Ἡ

καρδιά του ἔχει πωρωθεῖ καὶ δέν ἀκούει τὸν θεῖο λόγο, διότι ἡ ἁμαρτία ἐξασθένησε τὰ αἰσθητήριά του, ὥστε νὰ μὴν ἀντιλαμβάνεται τὸν κίνδυνο πού διατρέχει.

Δριμύτατα ἐλέγχεται ἡ ὑποκρισία τῶν Ἰουδαίων. Παρουσιάζονται ὡς θεο-

Δικαιωματιστής

φοβούμενοι μόνο καί μόνο ἐπειδή ἀντιμετωπίζουν τήν ἀπειλή μιᾶς ἐπερχόμενης συμφορᾶς. Φαίνεται ἡ ὑστεροβουλία τους στήν ἀπαίτησή τους ἀπό τόν Θεό νά λάβει ὑπ' ὄψιν του τίς νηστείες τους καί νά τούς βοηθήσει. Δέν γίνονται, ωστόσο, εὐπρόσδεκτες οἱ νηστείες τους, διότι λείπει ἀπ' αὐτούς ἡ ἐσωτερική εὐσέβεια: ἡ διάθεση ὑπακοῆς στό θεῖο θέλημα καί ἡ ἀγάπη πρός τούς συνανθρώπους τους. Μόνο ἡ ἀληθινή νηστεία, πού ἔχει ὡς κύρια γνωρίσματα τῆς τήν ἀπόδοση τῆς δικαιοσύνης καί τά ἔργα τῆς ἀγάπης, ἐκτοξεύει τήν προσευχή ὡς τόν θρόνο τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι θεοεμπαιξία τό νά ἐγκρατεύεται κανεῖς ἀπό ὀρισμένες τροφές, χωρίς νά ἀπέχει ἀπό τήν ἀμαρτία. «Ποιά εἶναι ἡ ὠφέλειά σου, ὅταν νηστεύεις καί στερεῖς τό σῶμα σου ἀπό τροφές, γεμίζεις ὅμως τήν ψυχή σου μέ μύρια κακά;», ρωτᾷ ὁ Μέγας Βασίλειος. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος προτρέπει: «Νηστεύεις; Ἀπόδειξέ το μέ τά ἔργα σου. Ὁ ἅγιος φτωχό, ἐλέησέ τον! Ὁ ἅγιος ἐχθρό, συμφιλίωσέ τον! Ὁ ἅγιος πειρασμό, προσπέρασέ τον! Ὁ ἅγιος μή νηστεύει, λοιπόν, μόνο τό στόμα... Διότι τί τό ὄφελος ἂν δέν τρῶμε κρέας, δαγκώνουμε ὅμως καί κατατρῶμε τοὺς ἀδελφούς μας;».

Στ. Ν. Σάκκος

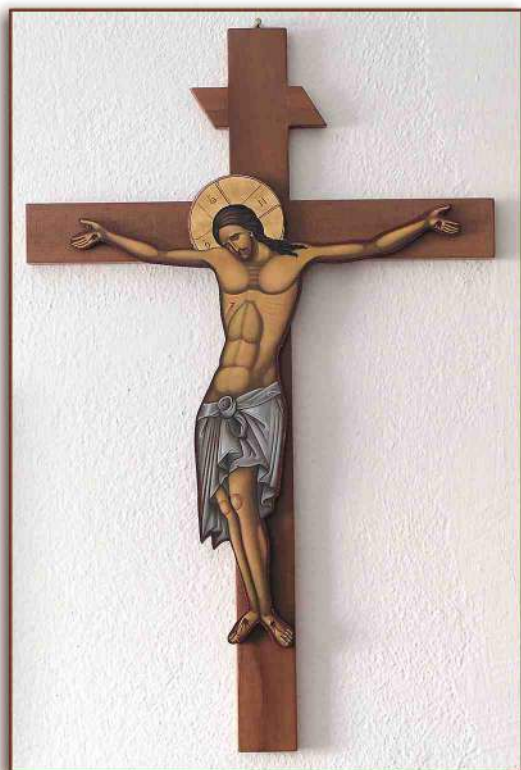
Κυριακή 15/11, 5:00 μ.μ. Γράφω ἔχοντας συνέχεια μπροστά μου τήν τραγική εἰκόνα πού ἀντίκρισα τό μεσημέρι στό σπίτι τῆς θείας Ὑφαντας: Ὁ θεῖος Ἀπόστολος, ἔξω φρενῶν, νά ὠρύεται στή θεία, ἡ ὁποία στεκόταν μπροστά του ἐντελῶς σιωπηλή καί τρέμοντας σχεδόν ἀπό τό βουβό της ἀναφιλητό. Ἡ αἰτία; Τήν προηγουμένη εἶχαν πάει σέ δεξίωση τῆς Πρυτανείας κι ἐνῶ ὁ θεῖος περιμένε ὅτι ἡ θεία θά ἐρχόταν περιποιημένη, μέ τό καινούργιο φόρεμα πού τῆς ἔκανε δῶρο πρόσφατα, αὐτή τοῦ παρουσιάστηκε ντυμένη μέ κάτι συνηθισμένο. Ἐπέστρεψαν σύντομα στό σπίτι, κι ἀπό τότε ἄρχισε ἕνας ἀπίστευτος, ἀτέλειωτος καβγάς. Καβγάς βέβαια μέ μόνο πρωταγωνιστή τόν θεῖο Ἀπόστολο.

Κάποια στιγμή ὁ θεῖος, ἀφοῦ δέν ὑπῆρχε ἡ παραμικρή ἀντίδραση ἀπό τή θεία Ὑφάντα, ἔφυγε ἀπό τό σαλόνι καί κλείστηκε στό γραφεῖο του τυφλός ἀπό τόν θυμό του. Πίσω του ἡ θεία ἀπέμεινε κυριολεκτικά ἐρείπιο, ἕνα τσαλαπατημένο κουρέλι. Τότε ὁ Νίκος δέν ἄντεξε τήν πλησίασε, γονάτισε μπροστά της καί μέ μάτια ὑγρά τῆς ψέλλισε ὁλος στοργή: «Μαμά...». Ὁμως δέν πρόλαβε νά πει κάτι ἄλλο. Ἡ θεία Ὑφάντα, μέ μιά κίνηση μοναδικῆς ἀξιοπρέπειας, τοῦ ἔκλεισε τό στόμα μέ τό χέρι της λέγοντάς του: «Σώπα, Νίκο, σώπα!... ἔχει δίκιο ὁ πατέρας σου... ἔχει δίκιο!...». Καί τοῦ χαμογέλασε ὅσο πιό γλυκά μποροῦσε μέσα στήν ἀνείπωτη πίκρα της.

Γύρισα στό σπίτι μας ὅλο νεῦρα. Δέν ἦταν μόνον ἡ ἀχαρακτήριστη συμπεριφορά τοῦ θεοῦ Ἀποστόλου πού μ' ἔκανε ν'

ἀγανακτήσω, ἀλλὰ καί ἡ παθητικότητα τῆς θείας. Ὁ πατέρας προσπάθησε νά μέ ἡρεμήσει ἀλλά ἦταν ἀδύνατο. «Εἶχε δικαίωμα νά ἀντιδράσει!», τοῦ εἶπα σχεδόν φωνάζοντας. «Πῶς ἀνέχτηκε αὐτή τήν ἀθλιότητα! Κι ὄχι μόνο τήν ἀνέχτηκε ἀλλά τόν δικαιολόγησε κιόλας!». Ὁ πατέρας μέ κοίταξε μέ συγκата́βαση κι ἀφοῦ ἐπιτέλους κάθισα, πῆρε τήν Καινή Διαθήκη ἀπό τό γραφεῖο μου καί μοῦ τήν ἔδωσε. «Διάβασε», μοῦ εἶπε· «Α' πρὸς Κορινθίους 13,7, τήν τελευταία πρόταση...». Ἄνοιξα καί διάβασα: «...πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀγάπη... πάντα ὑπομένει». «Ἔτσι εἶναι», συνέχισε. «Ἡ ἀγάπη, Ἄλκη, ὑπομένει τά πάντα. Δέν διεκδικεῖ τό δικαίωμα της. Ἀντίθετα, ἂν χρειαστεῖ, γιά νά βοηθήσει αὐτούς πού νοιάζεται, τό θυσιάζει... Ἡ θεία σου συμπεριφέρθηκε σάν ἀληθινὴ χριστιανὴ σύζυγος καί μητέρα καί μέ συγκίνησε. Ἄν ἀντιδροῦσε ἐπιθετικά, τί θά κέρδιζε; Θά χειροτέρευε ἡ κατάσταση, ἡ σχέση της μέ τόν θεῖο σου θά κινδύνευε καί μαζί της τό σπίτι τους. Καί κάτι ἀκόμη πού δέν σκέφτεσαι: Ἡ ἀπαξιωτικὴ ἀντίδρασή της - ἔτσι δέν θά τήν ἤθελες;- θά μείωνε στή συνείδηση τοῦ γιοῦ της κι ἄλλο τήν εἰκόνα τοῦ πατέρα του, μέ ὅ,τι σημαίνει αὐτό γιά ἕναν ἔφηβο».

Ἐγὼ εἶχα ἀνάψει, δέν ἄντεχα ἄλλο. «Δηλαδή, μπαμπά, τί θές νά πεῖς; Νά εἴμαστε οἱ Χριστιανοὶ καρπαζοεισπράκτορες;», τοῦ ἀντιγύρισα. «Αὐτός πού ἀγαπᾷ δέν γίνεται ποτέ καρπαζοεισπράκτορας», μοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος μέ πεποίθηση. «Μπορεῖ νά φαίνεται ἔτσι στοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ αὐτός εἶναι ὁ ἀληθινὸς νικητής.

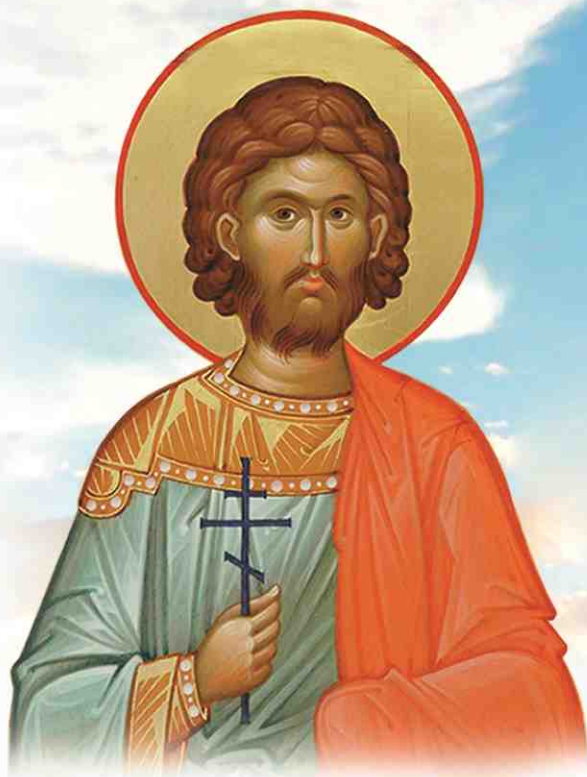

Ἡ ἀγάπη, Ἄλκη -νά τό θυμᾶσαι-, ἀκόμη κι ὅταν ὑποχωρεῖ, δέν εἶναι ἀδυναμία. Εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη δύναμη. Ἡ πιὸ μεγάλη!...». Κι ἀμέσως κάρφωσε τό βλέμμα του σοβαρὸς στὸν Ἐσταυρωμένο πάνω ἀπ' τό κρεβάτι μου. «Κατάλαβες, μικρέ... δικαιωματιστή;», μοῦ χαμογέλασε.

Γύρισα κι ἐγὼ γιά μιὰ στιγμή καί εἶδα τὸν παντοδύναμο Κύριο νά πάσχει. Καί ντράπηκα... Ναί, κατάλαβα... Τώρα κατάλαβα... Πῶς θά μπορούσα νά μὴν καταλάβω; Πῶς θά μπορούσα νά ἀναμετρηθῶ μέ τό πλήρωμα τῆς ἀγάπης; Ἀντιδρῶ βέβαια ἀκόμη μέσα μου γιά ὅσα μέ ἐξόργισαν σήμερα, ἀλλὰ δέν πειράζει. Θά μοῦ περάσει...

Πατέρα, τί νά πῶ; Εἶσαι μέγας! Σ' ἀγαπᾶω, νά τό ξέρεις!...

Ἄλκης

«ἐν πλατυσμῷ»

Στήν «καινή ὁδὴ» τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν συναρμονίζεται μεγαλόπρεπη καὶ μελωδική ἢ φωνή τοῦ μεγαλομάρτυρα ἁγίου Πλάτωνα μέ κείνη «τῶν ἀκολουθούντων τῷ ἀρνίῳ» (βλ. Ἀπ 14,3-4). Στίς 18 Νοεμβρίου ἅγιοι καὶ ἄγγελοι μεριάζουν μπροστά στόν νεαρό γενναῖο μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ. Ἡ λυτρωμένη ψυχὴ του ψάλλει καινούργιο τραγούδι στόν ἀγαπημένο της Νυμφίο. «Τῆς αἰωνίου Βασιλείας τὸ καθαρῶτατον χοροβατῶν πλάτος» ὁ εὐλογημένος ἅγιος προσκαλεῖ τίς ψυχές μας στό οὐράνιο πανηγύρι.

Ἀπό πολύ μικρός εἶχε στρέψει τὰ βλέμματα στήν Πολιτεία τοῦ Οὐρανοῦ. Ἡ ζωὴ του καθημερινά ἦταν ἓνα τραγούδι εὐγνωμοσύνης στόν Ἰησοῦ Χριστό, πού τόν ἔνιωθε Λυτρωτὴ καὶ Σωτήρα του. Στήν πόλη τῆς Ἀγκυρας, τῆς σημε-

ρινῆς πρωτεύουσας τῆς Τουρκίας, ὁ μικρὸς Πλάτων σκοποῦσε παντοῦ ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῆς εὐσεβείας του. Ἐνέπνεε ὅλους μέ «τῶν ἀγώνων τὸ πλάτος». Ὁ πρῶτος πού ταπεινά θαύμασε τὸν πολὺ μικρότερό του ἀδελφό καὶ συντάχθηκε μαζί του ἦταν ὁ Ἀντίοχος. Ὡς γιὰ τὸν τρόπον θέλησε νὰ διακονήσῃ στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ ματωμένα χνάρια τοῦ ἀδελφοῦ του τὸν ὥθησαν νὰ ποθήσῃ τὸ μαρτύριο καὶ νὰ ἀξιωθεῖ τελικὰ αὐτῆς τῆς τιμῆς.

«Νεανικὴν ἐπιδεικνὺς τὴν ἔνστασιν», ἦταν ὅλος ζῆλο γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη. Εὐκόλα τὸν ἀνακάλυψαν οἱ εἰδωλολάτρες καὶ τὸν κατήγγειλαν στόν ἡγεμόνα τῆς περιοχῆς Ἀγριππῖνο. Τέλος τοῦ 3ου αἰῶνα μ.Χ. μέ αὐτοκράτορα τὸν Διοκλητιανό, στρατιῆς γενναίων ὁμολογητῶν ἄφηναν τὴ μαρτυρικὴ στρατευομένη ἐκκλησία, γιὰ νὰ συγκαταλεχθοῦν στή δόξα τῆς θριαμβεύουσας. Ποιὸς θὰ περιμενε ὅτι ὁ ἀνέμελος, χαρούμενος νέος τῆς Ἀγκυρας θὰ βρισκόταν τόσο γρήγορα ἀνάμεσα στοὺς ὑποψήφιους μάρτυρες; Ποιὸς νὰ μὴ μείνῃ ἐκθαμβος ἀπὸ ὅλο τὸν λαὸ πού παρακολουθοῦσε τὰ σκληρὰ δοκιμαστήρια τοῦ Πλάτωνα; Μπροστά τους ἐμφανίστηκε ὁ νέος πληγμένος ἀπὸ τὸν ἀλύπητο δαρμό μέσα στή φυλακή. Μὲ φρίκη εἶδαν οἱ ἄνθρωποι -πιστοὶ καὶ ἄπιστοι- νὰ ἐτοιμάζεται στή φω-

τιά ένα σιδερένιο κρεβάτι. Εκείνος είχε ρίξει άγκυρα πίστεως στον Ούρανό και δεν φοβόταν. Δεν έπαυσαν να τον χτυπούν οι δήμιοι με ρόπαλα και μαστίγια. «Τὰς τῶν ἀληθόνων στενοχωρίας ὑπήνεγκας θεῖα πλατυνόμενος χάριτι», ἔνδοξε μάρτυρα, καί μέ ἰλαρότητα ὁμολογοῦσες: «Εἶμαι χριστιανός καί μόνο τόν Χριστό λατρεύω καί προσκυνῶ. Δέ θά Τόν ἀρνηθῶ, ὅσα μαρτύρια καί ἄν μοῦ κάνετε».

Πάνω στό πυρωμένο κρεβάτι καίγονταν οἱ σάρκες του, ἔτρεχαν τά αἷματα ἀπό τό κορμί του. Ἔβαλαν καυτές σφαῖρες στίς μασχάλες του καί στά πλευρά του. Ὅλο τό σῶμα του ἀργοψιγνόταν. Καρτερικά ἐνατένιζε στή θυσία τοῦ Ἑσταυρωμένου. «Κύριε, βοήθα με!», μέ στέρεη τήν ἐλπίδα προσευχόταν. Μακάριε Πλάτωνα, «τὸ παμφάγον πῦρ οὐκ ἐδειλίασας, ἀλλά στερρῶς καί νεανικῶς τούτου ἐκαρτέρεις». Πῶς νά ἀνταποδώσεις στοῦ Ἀρνίου τήν ἐκούσια σφαγή; «Ἱεουργὸς θεῖος ἐδείχθης ὡς ἄμωμον ἱερεῖον... ὀλοκαυτῶν, μάρτυς, σεαυτόν».

Ἀρχισαν νά τόν γδέρνουν, νά βγάζουν λωρίδες ἀπό τό δέρμα του. Μέ σιδερένια νύχια ἔσχιζαν τό πρόσωπο, τά πλευρά. Ὁ Ἅγιος -παραμορφωμένος πιά- ἦταν μία ἄμορφη μάζα ἀπό σάρκες καί κόκκαλα πάνω στήν πυρωμένη κλίνη. Πονοῦσε, «ἀλλ' ἀντεῖχε τῆς ψυχῆς ὁ τόνος δυναμούμενος τῷ τοῦ Δεσπότη φιλτρῷ καί βασιλείας τῷ ἔρωτι». «Χριστέ μου, Χριστέ μου», ψέλλιζε τό στόμα του καί ἡ ψυχὴ του ἀποζητοῦσε νά συναντήσῃ τόν Νυμφίό της. Καθὼς δέν ὑπέκυπτε ὁ γενναῖος ὁμολογητής, δόθηκε ἡ ἐντολή νά ἀποκε-

φαλιστεῖ μέ ξίφος. Βρέθηκε ὁ νεαρός μάρτυς ἀπὸ τὴ στενότητα τῆς γῆς αὐτῆς στό «πλάτος» τοῦ Παραδείσου. Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἁγκυρας τόν πολυάθλο Ἅγιό τους τόν ἔβαλαν πρότυπο καί προστάτη τους. Λάφυρό τους κράτησαν, ἐκτός ἀπὸ τό ἁγιασμένο λείψανό του, τό ἀκατάβλητο μαρτυρικό φρόνημά του.

Μέ τόν πλατυσμό τῆς πίστεώς του ὁ ἔνδοξος Πλάτων μᾶς ἐνθαρρύνει ὅλους -μέσα στίς προκλήσεις τῆς καθημερινότητάς μας- νά ἐπιλέγουμε ἐλεύθερα τὴ στενή, ἀνηφορική πορεία μαζί μέ τόν Χριστό. Τούς νέους μας, πού παλεύουν σήμερα μέ ὁρατοὺς καί ἀόρατους κινδύνους, ὁ μάρτυρας δυναμικά τούς πιάνει ἀπὸ τό χέρι καί παροτρύνει: «Μὴ φοβάστε τὴν ἀντίσταση τῆς εὐσεβείας! Τολμήστε τὴν!». Τούς ἐφήβους, πού δημιουργοῦν σχέδια καί ὄνειρα γιὰ τὴ ζωὴ τους, ὁ «ῥαῖος νεανίας» Πλάτων φιλικὰ τούς συμβουλεύει: «Μὴ φοβάστε! Τόν δρόμο σας βάλτε μέσα στό φῶς τῆς ἀλήθειας τοῦ Χριστοῦ». Τὰ παιδιά, πού -ἀπὸ μικρά- τὰ παγώνει ὁ κόσμος μέ τούς πειρασμούς του, τὰ ζεσταίνει «ὁλος ἀγάπη» ὁ σοφὸς Ἅγιος μέ τὴ νοουθεσία του: «Μὴ φοβάστε! Ντυθεῖτε μέ “τῆς σωφροσύνης τό ἱμάτιον”, πού σᾶς χαρίζει ἡ Ἐκκλησία, ἀσφάλειά σας γιὰ μιὰ ζωή!». Κι ὅταν λυγίζουμε ἀπὸ τό βάρος τοῦ Σταυροῦ μας, Κυρηναῖος μας γίνεται ὁ μεγαλομάρτυς, νά πορευόμαστε «ἐν πλατυσμῷ» «ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καί τελειωτὴν Ἰησοῦν Χριστόν» ... ἄχρι τέλους!

Οὐρανοδρόμος

Ὁ μανιάτης ἀγωνιστής Ἡλίας Τσαλαφατίνος

Στὴν κεντρικὴ πλατεία, στό Οἶτυλο τῆς Μάνης, ὑψώνεται ἡ προτομή ἑνὸς σπουδαίου ὀπλαρχηγοῦ καί πρωτεργάτη τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, τοῦ Ἡλίου Τσαλαφατίνου. Καθὼς ἀτενίζεις τὴν ἀγέρωχη μορφή τοῦ ἥρωα καί τὸν εὐγνωμονεῖς γιὰ τὴν ἀφθαστη προσφορά του, τὰ μάτια σου καρφώνονται στὴν ἐπαινετικὴ φράση στό κάτω μέρος τοῦ ἀγάλματος:

«Φέρτε μου διαμάντια καί ρουμπίνια νά γράψω τό ὄνομα Ἡλίας Τσαλαφατίνος».

Εἶναι παρμένη ἀπό τό βιβλίο τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Σπύρου Μελά «Ὁ Γέρος τοῦ Μοριᾶ». Ἐκρήγνυται ἡ γραφίδα τοῦ συγγραφέα, ὅταν ἀναφέρεται στὴν προσωπικότητα τοῦ μεγάλου μαχητῆ, πού συμπολέμησε μέ τὸν Θεόδωρο Κολοκοτρώνη.

Τό ἐπίθετο τῆς οἰκογένειας τοῦ Ἡλίου εἶναι Κατσανός. Ἀλλ' αὐτόν ἀπό μικρό τὸν φωνάζουν μέ τό παρατσούκλι Τσαλαφατίνo, ἐπεὶδὴ ἦταν χαρακτήρας ὀρμητικός. Στὴ Μάνη «τσαλαφός» σημαίνει ἀπερίσκεπτος, ἐπιπόλαιος. Ὅταν ὅμως μεγάλωσε, ὁ ἴδιος τό ἄλλαξε καί ὑπέγραφε ὡς Σαλαφατίνος.

Ὁ γενναῖος πολέμαρχος τῆς Ἐθνεγερσίας Ἡλίας Τσαλαφατίνος, ἀπό τό ὁμηρικὸ Οἶτυλο, ὀρκίζεται μαζί μέ τὸν Ἡλία Μαυρομιχάλη νά ἐπιστρέψουν στὴ Μάνη μόνον ἂν ἐλευθερωθεῖ ἡ Ἑλλάδα. Ἔτσι, γιὰ νά μείνουν πιστοὶ στόν ὄρκο τους, ἀποφασίζουν καί οἱ δύο νά μὴν

κουρευτοῦν ὡς τό ποθούμενο.

Ποιά μάχη ξεσπᾷ στὴν Πελοπόννησο καί στὴ Στερεά Ἑλλάδα καί δέν εἶναι παρὼν ὁ Τσαλαφατίνος; στὴν Καρύταινα, στὴ Συλῖμνα, στό Βαλτέτσι, στὴν Τρίπολη, στά Δερβενάκια, στό Μανιάκι; Στὴ Ρούμελη προσφέρει βοήθεια στόν Ἀνδρουῦτσο. Τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1822 πολεμᾷ στὴν πρώτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου καί συντρίβει τ' ἀσκήρια τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη καί τοῦ Κιουταχλή. Ἐκεῖ τὸν γνωρίζει καί τὸν θαυμάζει ὁ γάλλος δημοσιογράφος Αὐγουστος Φάμπρ, πού ἀφιέρωσε ἀργότερα ὀλόκληρο ἄρθρο γιὰ τὴν πολύπλευρη δράση του.

Ἀτέλειωτες οἱ συμμετοχές του στόν ἐθνικὸ ξεσηκωμό. Παντοῦ πρῶτος, ἀτρόμητος, ἐμπνέει φόβο στόν ἀντίπαλο καί λεβεντιὰ στοὺς συμπατριῶτες του. Πεισματικά ὑπερασπίζεται τὰ μανιάτικα πάτρια χώματα ἀπὸ τίς ἀπανωτές ἐπιθέσεις τοῦ Ἱμπραήμ. Συμβάλλει στὴ νίκη τῶν ἐλληνικῶν δυνάμεων στὴν ἀποφασιστικὴ μάχη στόν Πολυάραβο (Αὐγουστος 1826). Τούτῃ ἡ συντριπτικὴ ἥττα τοῦ Αἰγύπτου εἰσβολέα καταστρέφει γιὰ πάντα τό ὄνειρό του νά καταλάβει τὴ Μάνη.

Ἡ Κυβέρνηση σέ ἔνδειξη εὐγνωμοσύνης, τό 1823, προσφέρει στόν Ἡλία 3.000 γρόσια (περίπου 1.500 φράγκα), γιὰ νά τὰ στείλει στὴ σύζυγό του καί στόν γιό του. Ἀρνεῖται νά τὰ πάρει. Ἡ ἀπάντησή πού δίνει ἀφήνει τὸν καθένα ἐμβρόντητο, ἀλλὰ ἰδιαίτερα τὸν ἄνθρωπο τῆς δικῆς μας ἐποχῆς: «Εἶμαι φτω-

χός, αλλά τό Ἕθνος εἶναι φτωχότερο. Ἡ ἀνά-
παυσις, τήν ὁποίαν ἡ σύζυγός μου καί ὁ υἱός
μου ἀπολαμβάνουν ἐν Σπάρτῃ, ἀρκεῖ εἰς αὐ-
τούς. Ὅσον δι' ἐμέ, ἀρκοῦμαι μέ τήν ἐλπίδα νά
ἴδω ὅσον οὕτω τήν γῆν τῶν προγόνων μου τε-
λείως ἀπαλλαγμένην τοῦ τυράννου. Δότε τό
χρῆμα τοῦτο εἰς τήν Πατρίδα, ἔχει περισσοτέραν
ἀνάγκην ἀπό ἐμέ».

Λίγο ἀργότερα ἡ Κυβέρνηση τόν προβιβάζει
στόν βαθμό τοῦ ἀντιστράτηγου. Ὁ ταπεινός καί με-
τριόφρονas πολέμαρχος δέν τόν δέχεται λέγοντας:
«Τό στάδιον τοῦ Ἀγῶνα εἶναι εἰσέτι ἀνοικτόν καί ὅστις
δέν ἀγωνισθῇ μέχρι τέλους, παρανόμως καί ἀκαίρως ἀξι-
οῦται».

Μέ ἀναφορά του στό Ἐκτελεστικό, ζητᾷ νά τοῦ ἐξασφαλί-
σουν τή συντήρηση ἑκατό στρατιωτῶν, γιατί «θέλει ἐκστρατεύσει καί
θυσιάσει καί αὐτήν τήν ζωήν του διά τήν ἀγάπην τῆς πατρίδος».

Εὐστοχα εἰπώθηκε πῶς «ἦταν ἓνα πελώριο ἠθικό μέγεθος, ἄνθρωπος μέ πολλά
«ἐμβαδόν» ἀνιδιοτελείας».

Κι ὅταν βλέπει τόν Πέτρο Μαυρομιχάλη νά στέλνει τόν γιό του στό Παρίσι νά
σπουδάσει μέ ἔξοδα τῆς Φιλελληνικῆς Ἑταιρείας, παρακαλεῖ τόν ἀρχηγό τῆς
Σπάρτης νά μεσολαβήσῃ στούς γάλλους φιλέλληνες καί στήν Ἐπιτροπή νά δε-
χτοῦν καί τόν δικό του δωδεκάχρονο γιό:

«Εάν εἶμαι ἀμαθής καί ἀγράμματος, τουλάχιστον ὁ υἱός μου νά μήν μείνῃ βάρ-
βαρος καί ἐστερημένος τῶν φώτων τῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἶναι ἡ μόνη ἔνδειξις εὐ-
γνωμοσύνης, ἣν θά ζητήσω ποτέ ἀπό τήν Πατρίδα καί ἀπό τούς φίλους τῆς Ἑλ-
λάδος».

Τέτοιες εὐγενικές ἐπιθυμίες βρίσκουν ἀμέσως ἀνταπόκριση.

«Ἀφοῦ ἔμαθε παρά τοῦ πατρός του τόν πατριωτισμόν καί τήν ἀνδρείαν, ὁ νέος
Τσαλαφατίνος θά ἔλθῃ νά διδαχθῇ παρ' ἡμῖν τάς ἐπιστήμας, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν
τάς ἀρετάς ταύτας πλέον ὠφελίμους ἀκόμη. Τά βοηθήματα, τά ὁποῖα ἀφιερώνει
ἡ Ἐπιτροπή διά τήν ἐκπαίδευσιν νέων Ἑλλήνων, εἶναι κυρίως προορισμένα δι' ἐ-
κείνους τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς οὐδένα ἄλλον πλοῦτον ἔχουν, ἐκτός τῆς δόξης»,
τοῦ ἀπαντᾷ ἡ Ἐπιτροπή.

Πραγματικά, ἡ δόξα τυλίγει καί δαφνοστεφανώνει τόν ἀγνό πατριώτη, τόν
ἀφιλοκερδῆ Ἕλληνα, πού δέν σκοτώνεται σέ μάχῃ, ἀλλά πεθαίνει εἰρηνικά στήν
Ἀθήνα, τόν Νοέμβριο τοῦ 1856. Γι' αὐτόν τόν μεγάλο πρωταγωνιστή τῆς Ἐπα-
νάστασης ὁ Ὑπουργός Πολέμου Χριστοφόρος Περραιβός εἶπε τότε:

«Πρῶτος ἔδειξεν ἓν ἔργον, τό ἔργον τοῦ ἐναρέτου πατριώτου, γενόμενος
ἀνώτερος δόξης διά τήν δόξαν τῆς Πατρίδος, ἐνῶ ἄξιοι καί ἀνάξιοι καθημερινῶς
ζητοῦν νά εὕρουν δόξαν εἰς τούς προβιβασμούς».

Ἑλληνίς

Ὁ κατεξοχὴν πλησίον (Λκ 10,25-37)

Εἶναι πολύ γνωστή ἡ παραβολή τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου σέ ὅλους ἀπό τά παιδικά μας χρόνια. Λέγει ὁ εὐαγγελιστής Λουκᾶς ὅτι ἕνας νομικός πλησίασε τόν Κύριο. Νομικός τότε λεγόταν ὁ θεολόγος, διότι νόμος στό κράτος τοῦ Ἰσραήλ ἦταν ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ. Πλησίασε τόν Κύριο γιά νά τόν παγιδεύσει, «νά τόν πειράξει», ὅπως τονίζει ὁ εὐαγγελιστής. Ὁ Κύριος μέ τό κήρυγμά του συνήρπαζε τόν λαό, γι' αὐτό οἱ φαρισαῖοι καί οἱ νομικοί ἀπό φθόνο καί ζήλεια ἤθελαν νά κάνουν τόν δάσκαλο στόν Χριστό, νά τόν βάλουν στό σκαμνί καί νά τόν ἐξετάσουν.

Ὁ νομικός ρωτάει: «Τί πρέπει νά κάνω γιά νά κληρονομήσω τήν αἰώνια ζωή;». Τό πιό καυτό πρόβλημα καί ὁ μεγαλύτερος πόθος καί ἡ ἀνησυχία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ αἰώνια ζωή. Ἄν τό τίς τῆς καρδιάς μας τό κάναμε λέξεις, θά ἀκούγαμε νά λέγει «θέλω ζωή». Αὐτό θέλουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, καί οἱ ληστές καί οἱ ἀσκητές, καί οἱ ἅγιοι καί οἱ ἄγριοι, καί οἱ φιλόανθρωποι καί οἱ παλιάνθρωποι. Καί μάλιστα αἰώνια ζωή. Διότι καί ἑκατό χρόνια νά ζήσει κανείς, ἂν σκέφτεται ὅτι ἀκολουθεῖ ὁ θάνατος, πάλι φοβᾶται. Φοβᾶται τό σβήσιμο τῆς ὑπάρξεώς του καί θέλει τήν αἰώνια ζωή.

Ὁ Κύριος, ἀντί νά ἀπαντήσῃ στόν νομικό, τόν ρωτᾷ: «Τί εἶναι γραμμένο στόν νόμο;». «Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδιάς σου καί ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καί ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου

καί ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καί τόν πλησίον σου ὡς ἐαυτόν». Καί ὁ Κύριος τοῦ λέει «τοῦτο ποιεῖ καί ζήσῃ», καί τόν ἀποστομώνει. Αὐτός ὅμως ἤθελε νά τόν «πιάσει» καί ἀμέσως τοῦ λέγει: «Καί ποιός εἶναι ὁ πλησίον;». Τότε ὁ Κύριος λέγει τήν παραβολή τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου γιά νά ἐξηγήσῃ ποιός εἶναι ὁ πλησίον.

Ἕνας πληγωμένος, ἐτοιμοθάνατος ἄνθρωπος ἦταν στόν δρόμο. Περνάει ὁ ἱερεὺς καί ὁ λευῖτης, δέν τοῦ δίδουν σημασία. Περνᾷ καί ἕνας Σαμαρείτης· αὐτός ὅχι μόνο δείχνει τό ἐνδιαφέρον του ἀλλά θυσιάζεται. Κατεβαίνει ὁ ἴδιος ἀπό τό ζῶο καί ἀνεβάζει τόν πληγωμένο. Δέν εἶχε ἐπιδέσμους. Μέ τά ρούχα του ἴσως ἔδωσε τίς πληγές. Τό κρασί καί τό λάδι, πού εἶχε τότε κάθε ὁδοιπόρος, τό χρησιμοποίησε σάν οἶνόπνευμα καί σάν ἀλοιφή γιά τίς πληγές. Τόν πῆγε σ' ἕνα πανδοχεῖο, ἔδωσε δύο δηνάρια, δύο μεροκάματα, καί ὑποσχέθηκε ὅτι θά ξαναπεράσει καί θά δώσει τά ὑπόλοιπα στόν πανδοχέα.

Ποιός, λοιπόν, εἶναι ὁ πλησίον μετά ἀπό ὅλα αὐτά; Δεῖτε τήν κακία, τόν φθόνο τοῦ νομικοῦ! Δέν λέγει ὅτι εἶναι ὁ Σαμαρείτης, ἀλλά «ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος», ἀνώνυμα. Δέν θέλει νά πεῖ τό ὄνομα Σαμαρείτης, γιατί μισοῦσαν τοὺς Σαμαρείτες· «οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις» (Ἰω 4,9).

Ὅμως αὐτός πού ἦλθε μέ ἀλαζονεία νά πειράξῃ καί νά παγιδεύσῃ καί νά ἐξευτελίσῃ τόν Κύριο μπροστά στόν

λαό πού Τόν θαύμαζε καί κρεμόταν από τό στόμα του, φεύγει τώρα μέ τήν έντολή· «πορεύου καί σὺ ποίει ὁμοί-
ως». Πήγαινε νά μιμηθεῖς τόν Σαμαρείτη, ἂν θέλεις νά
σωθεῖς.

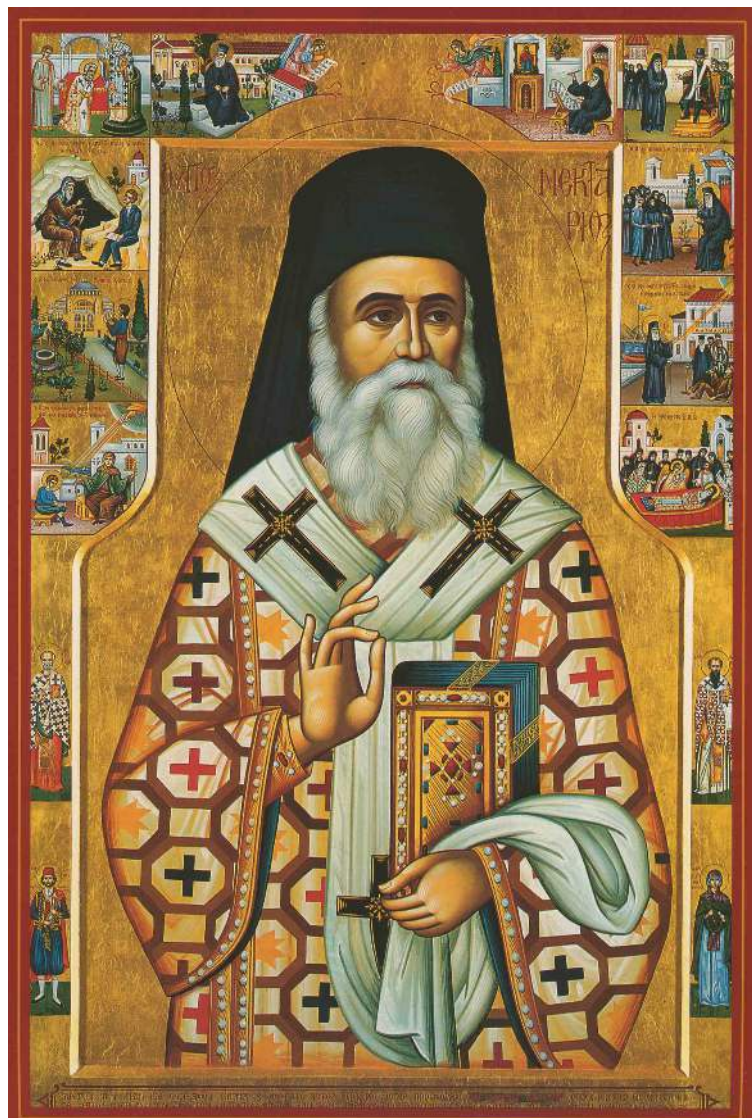
Πλησίον, ἀδελφοί μου, εἶναι ὁ κάθε ἄνθρωπος, ντόπιος, ἄλλοδαπός, φίλος, ἐχθρός, πιστός, ἄπιστος, χριστιανός, εἰδωολάτρης. Ἡ ἀγάπη προσφέρεται σ' ὅλο τόν κόσμο. Καί αὐτό ἔκανε ὁ Χριστός· «οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ἰω 3,16). Καί «κό-
σμος» εἶναι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, καί οἱ καλοὶ καί οἱ κακοί, ὅλοι εἶναι ἀντικείμενο τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Ἄλλο, ὡς-
τόσο, εἶναι νά τοὺς ἀγαποῦμε ὅλους γιὰ νά τοὺς βοηθήσουμε νά θεραπευθοῦν καί ἄλλο εἶναι ἡ ψευτοἀγάπη πού διδάσκει ὁ οἰκουμενισμός, ἡ ὁποία ὄχι μόνο δέν θεραπεύει ἀλλὰ καί ὠθεῖ τίς ψυχές στὴν ἀπώλεια.

Λέμε ὅτι ἡ μεγάλη έντολή εἶναι «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Ὀνομάζεται στή Γραφή καί καινούργια έντολή γιατί δέν ὑπάρχει πουθενά, ὁ Χριστός τῇ λέγει. Ἡ έντολή τῆς ἀγάπης ὅμως ὑπῆρχε καί στήν Παλαιά Διαθήκη, καί ἐπίσης κι ἄλλοι μίλησαν γιὰ τήν ἀγάπη. Πῶς εἶναι καινούργια ἡ έντολή; Εἶναι καινούργια ἡ έντολή, ἂν ποῦμε ὅλο τό χωρίο: «έντολήν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καί ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰω 13,34). Ὅπως ἐγὼ σᾶς ἀγάπησα. Τότε ἡ ἀγάπη εἶναι ἀληθινή, τότε καί μόνον τότε, ὅταν ἀγαπᾶτε ὅπως ἐγώ. Πῶς ἀγάπη-
σα ἐγώ; Ἀπό τόν οὐρανό, «Θεός ὢν», ἦλθα στή γῆ.

Ὁ Κύριος σέ ὅλες τίς παραβολές παίρνει διάφορα ἀνθρώπινα περιστατικά, ἀνθρώπινα δοχεῖα καί τά γεμίζει μέ τῇ θεΐα του διδασκαλία γιὰ νά τά προσφέρει στοὺς ἀνθρώπους. Σ' αὐτὴ τήν παραβολή δίνει ὡς παράδειγμα τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του. Ἡ ζωή του εἶναι ἐκείνη πού ἀποτελεῖ τὴ βάση αὐτῆς τῆς παραβολῆς.

Ἡ μεγάλη του ἀγάπη τόν κατέβασε ἀπό τόν οὐρανό στή γῆ, ὅπου ὁ τραυμα-
τισμένος -ἀπὸ τήν ἁμαρτία, ἀπὸ τὰ πάθη, ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ διαβόλου- ὁ ἐτοιμοθά-
νατος ἦμουν ἐγώ κι ἐσύ, ἀδελφέ μου. Καί ἦλθε ὁ γλυκύτατός μας Κύριος, ὁ κατεξο-
χήν πλησίον, ὁ μοναδικός καί ἀναντικατάστατος. Ὑπάρχουν περιπτώσεις πού φίλ-
τατα πρόσωπα δέν μποροῦν νά μᾶς προσφέρουν καμιά βοήθεια. Εἶναι μακριά μας. Ἀλλὰ καί ἂν ἀκόμη εἶναι κοντά μας δέν ἔχουν τὸν τρόπο, τὰ μέσα. Ἕνας εἶναι ὁ πλησίον πού, ὅπου καί νά εἴμαστε, εἶναι κοντά μας, μᾶς ἀκολουθεῖ ὅπως τό ὄξυ-
γόνο πού εἰσπνέουμε. Καί ὄχι ἀπλῶς εἶναι κοντά μας, ἀλλὰ καί μπορεῖ νά μᾶς
προσφέρει τὴ θεραπεία ἀπὸ τὰ τραύματα ὄχι μέ φάρμακα ἢ μέ ἄλλα μέσα. Μέ τό
ἴδιο του τό αἷμα μᾶς δίνει τὴν αἰώνια ζωή, μᾶς ὁδηγεῖ στὴ βασιλεία του.

Στ. Ν. Σάκκος
Κυριακή 15-11-2009, Φίλυρο

Ἡ παιδαγωγικὴ τοῦ ἁγίου Νεκταρίου

Ὁ ἅγιος Νεκτάριος -κατὰ κόσμον Ἀναστάσιος Κεφαλάς- καταγόμενος ἀπὸ τὴ Σηλυβρία τῆς ἀνατολικῆς Θράκης γαλουχήθηκε μέσα στὸ οἰκογενειακό του περιβάλλον μὲ τὴν πατροπαράδοτη πίστη καὶ τὴν ἀγάπη στὴν πατρίδα. Ἡ ζωὴ του ἦταν μιά πολυκύμαντη ἱερὴ πορεία ἐβδομηντατεσσάρων χρόνων, κατάφορτη ἀπὸ

τούς καρπούς τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Βρέθηκε, ἀπὸ ξενιτεμένο φτωχὸ παιδί, ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας· ἀπὸ ἐξόριστος, διευθυντὴς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς· ἀπὸ φτωχὸ γεροντάκι σὲ ἓνα κρεβάτι τῆς τρίτης θέσης τοῦ Ἀρεταίου νοσοκομείου, ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἀξίζει νὰ δοῦμε κάποιες ἀπὸ τίς παιδαγωγικὲς ἀρχές του, καθὼς ἐπὶ 41 χρόνια διακόνησε ἄριστα ὡς διδάσκαλος καὶ ὡς ποιμένας.

Ὁ ἐμπνευσμένος παιδαγωγὸς ἔβλεπε τὴν παιδεία καὶ τὸν πολιτισμὸ μὲ οἰκουμενικὴ καὶ πανανθρώπινη προοπτικὴ. Πρῶτα πρῶτα τόνιζε ὅτι ἡ ἀγωγή τῶν νέων ἀρχίζει ἀπὸ τὴ βρεφικὴ ἡλικία· τότε «συντελεῖται ἡ ἐκτύλιξις ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι τὸ σημεῖον τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τὸ “δυνάμει” εἰς τὸ “ἐνεργεία”». Κύριο παράγοντα τῆς ἀγωγῆς γιὰ τὴν κοινωνικοποίηση καὶ τὴ σωστὴ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν θεωροῦσε τούς γονεῖς καὶ μάλιστα τίς μητέρες.

Ὁ πρωταρχικός σκοπός τῆς ἀγωγῆς κατὰ τόν ἅγιο πατέρα ἐπικεντρώνεται στό ἰδεώδες τῆς κατὰ Χριστόν τελειώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ εὐσέβεια, δίδασκε, ἀποτελεῖ τήν πρώτη βάση τοῦ ἐνάρετου βίου. Εἶναι ἀναγκαῖο ἡ παιδεία καί ἡ θρησκεία νά συμβαδίζουν. Δέν ἀρκεῖ γιά τήν ὀλοκλήρωση τοῦ ἀνθρώπου ἡ διανοητική καλλιέργεια· ἀπαιτεῖται καί ἡ θρησκευτική γιά τήν ἀποφυγή τῆς μονομεροῦς ἀνατροφῆς. Κατεξοχήν μέσο παιδαγωγίας θεωροῦσε τήν ἀγιαστική χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος· τόν ἑαυτό του ὡς παιδαγωγό τόν ἔβλεπε ἀπλό ὄργανο γιά τή διαμεσολάβηση στό ἔργο τῆς ἀγωγῆς.

Ἡ ἐποχή τῆς δράσης τοῦ Ἀγίου, καί κυρίως ἡ περίοδος τῆς διεύθυνσης τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, συνέπεσε μέ τήν ἐμφάνιση τῆς «Μεγάλης Ἰδέας», τό Μακεδονικό Ζήτημα, τήν ἐπικράτηση τοῦ κινήματος τῶν Νεοτούρκων. Γι' αὐτό μέ νηφαλιότητα δίδασκε καί μεταλαμπάδευε τήν ἀγάπη πρός τήν πατρίδα. Στό χρονικό διάστημα 1894-1908 ἡ Ριζαρείος διαδραμάτισε ἐνεργό ρόλο στήν προάσπιση τῆς ἐλληνικότητος τῆς Μακεδονίας. Συνέβαλε σ' αὐτό ἡ γνωριμία τοῦ Ἀγίου μέ τόν μητροπολίτη Καστορίας Γερμανό Καραβαγγέλη. Ἐπιπλέον τό ἔργο, ἡ θυσία καί ὁ θάνατος τοῦ Παύλου Μελά συγκίνησαν βαθύτατα τόν Ἅγιο. Ὁ Σύλλογος τῶν καθηγητῶν τῆς Ριζαρείου παραβρέθηκε στό μνημόσυνο τοῦ ἥρωα, ἐνῶ στόν ναό τῆς Σχολῆς τελέστηκε μνημόσυνο «ὑπὲρ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πεσόντων».

Ὁ Ἅγιος, πραγματικά πρωτοπόρος σέ καινοτόμες δράσεις, εἰσήγαγε γεω-

πονικά μαθήματα στίς δραστηριότητες τῆς σχολῆς, ἀξιοποιώντας τόν κῆπο της. Αὐτό τόν καθιστᾷ γιά ἕναν ἀκόμη λόγο καινοτόμο ἐκπαιδευτικό.

Ὁ ἴδιος ὡς δάσκαλος συνέγραφε εἰδικά ἐγχειρίδια, ὅταν τό μάθημα πού δίδασκε δέν εἶχε σύγγραμμα. Ἐντυπωσιαζόμαστε ἀπό τήν ἔφεσή του στή μεταβίβαση τῶν γνώσεων, τόν πόθο του νά κάνει καί ἄλλους κοινωνοὺς τῆς παιδείας. Δέν αὐτοσχεδίαζε· οὔτε παρουσιαζόταν ἀπροετοίμαστος στίς παραδόσεις του. Προγραμμάτιζε καί σχεδίαζε τά μαθήματά του. «Ὁ δάσκαλος πρέπει νά ξέρει δέκα πράγματα, γιά νά διδάξει τό ἕνα», ἔλεγε. Ἡ παιδαγωγική αὐτῆς ἀρχή ἔχει πραγματικό ἀντίκρισμα στόν ἅγιο Νεκτάριο. Τό πλήθος τῶν γνώσεων του ἀποτυπώνεται στό τεράστιο γιά τήν ἐποχή, τά μέσα, καί τίς ὑποχρεώσεις του, συγγραφικό ἔργο του.

Ἰδιαίτερη σημασία ἔδινε στήν ἐκγύμναση τοῦ σώματος, καθὼς θεωροῦσε τή γυμναστική παιδαγωγικό μέσο. Ἡ σύμμετρη σωματική γυμνασία θεωρεῖται ἀπό τόν ἅγιο Νεκτάριο «ὡς ἀναγκαῖα ἄσκησις καί ἀναπόσπαστος ἀκόλουθος καί σύντροφος παντός ἐλευθέρου πολίτου καί τῆς τελείας παιδείσεως ὁ ἀληθὴς χαρακτήρ». Οἱ τοποθετήσεις τοῦ Ἀγίου, ἀπό τό 1893, εἶναι πρωτοποριακές καί δείχνουν τό εὖρος καί τήν ἐπικαιρότητα τῶν γνώσεων του. Δικαίως ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας, μετὰ ἀπό αἴτημα τῆς Πανελληνίας Ἑνώσεως Καθηγητῶν Φυσικῆς Ἀγωγῆς, τόν ἀνακήρυξε ὡς προστάτη τοῦ κλάδου τους.

Γενικά, ἡ παιδαγωγική τοῦ ἁγίου

Πενταπόλεως είναι αυτή του χριστιανικού ανθρωπισμού, καθώς η διδασκαλική του πορεία περιστράφηκε γύρω από δύο άξονες: την αγάπη στον παιδαγωγούμενο και την ευθύνη απέναντι στον Θεό. Ο άκαδημαϊκός Γ. Σωτηρίου γράφει πώς ο Άγιος ως θαυμάσιος ψυχολόγος «οὐδέποτε ἐπέβαλε ποινάς, ἤρκει ὅμως ἓνας λόγος του, μία μειλίχιος συμβουλή, ὥστε νά προκαλεῖ τή συναισθήση τῆς παρεκτροπῆς καί νά ἐπιφέρει τήν ἀλλαγὴ τῆς ἀρνητικῆς συμπεριφορᾶς». Νά λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας ὅτι τό παιδαγωγικό κλίμα τῆς ἐποχῆς του ἐπέβαλλε «ραβδισμούς» στους μαθητές καί ἀπόλυτη αὐταρχική ἀγωγή. Δικαίως κάποιοι τόν χαρακτηρίζουν ὡς «εἰσηγητὴ καί θεμελιωτὴ τῆς Συμβουλευτικῆς καί Ὁδηγητικῆς Ἐπιστήμης» γιὰ τόν σεβασμό στον μαθητὴ καί γιὰτὶ ἀναλάμβανε ὁ ἴδιος προσωπικά τήν ευθύνη τῶν παραπτωμάτων τους.

Ἰδιαίτερη σημασία ἔχει τό γεγονός ὅτι ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος δέν ἀρνήθηκε τή φοίτηση στή σχολή τόσο ἀλλοδαπῶν, ὅσο καί κοπτῶν μαθητῶν, γιὰ νά «ποτισθῶσι τὰ νάματα τῆς καθαρᾶς ἐθνικῆς ἡμῶν ὀρθοδόξου θεολογίας, γενόμενοι οὕτω μετὰ ταῦτα κήρυκες ἐν Αἰγύπτῳ τοῦ ἐλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ».

Μία ἄλλη σημαντική παράμετρος εἶναι ἡ ἱκανότητα στή διεύθυνση. Κατὰ γενική ὁμολογία ἡ διοίκηση τῆς Σχολῆς ἀπό τόν ἅγιο Πενταπόλεως ὑπῆρξε ὑποδειγματική· ἐξομάλυνε τίς σχέσεις καθηγητῶν, μαθητῶν, διοικητικοῦ συμβουλίου, ἐνῶ παράλληλα ἐπιχείρησε ἓνα ἄνοιγμα στήν τοπική κοινωνία, μέ πλήθος ἀνθρώπων νά προσέρχονται

στή σχολή εἴτε γιὰ παρακολούθηση τῶν ἀκολουθιῶν τῆς εἴτε γιὰ προσωπική ἐπαφή μέ τόν προικισμένο «δάσκαλο καί καθοδηγητὴ».

Γνωρίζουμε ὅτι τό πιό ἀποτελεσματικό μέσο γιὰ τήν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου τῆς διαπαιδαγωγήσεως ἀποτελεῖ τό παράδειγμα. Καί ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος ὡς ἄριστος παιδαγωγός ἀναδείχθηκε «στήλῃ ἀρετῶν ... ἔμψυχον παράδειγμα πρὸς βίον ἔνθεον», ἀφοῦ συνῆψε «τῇ παιδείᾳ τήν ἀρετήν». Συνοψίζοντας εὐστοχα ὁ π. Θεόκλητος Διονυσιάτης σημειώνει: «Θεμελίωκε ὁλόκληρο τό ἐκπαιδευτικό του σύστημα ἐπάνω στήν πίστη στον Χριστό, στήν ἐν Χριστῷ ζωὴ μέσα στον χώρο τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐγνώριζε ὅτι τὰ γράμματα, ἡ παιδεία, ἡ καλλιέργεια τῶν νοητικῶν δυνάμεων χωρίς χριστιανική ἀρετὴ καταντοῦν πανουργία, δημιουργοῦν προϋποθέσεις πολιτισμένων ἀμαρτιῶν». Πράγματι, τὰ παιδαγωγικά μηνύματα ἀπό τή ζωὴ καί τὰ συγγράμματά του ὡς ὑπέρχρονα καί ἐπίκαιρα λάμπουν στή γεμάτη σύγχυση -καί μάλιστα στον χώρο τῆς παιδείας- ἐποχὴ μας καί ἀναβλύζουν τό νέκταρ τῆς χάριτος, γιὰ νά διαλύσουν μέ τίς πρεσβεῖες του τή «ζόφωσιν» «τοῦ νοός» μας καί νά μᾶς χαρίσουν τό νέκταρ τῆς αἰώνιας ζωῆς.

Εὐ. Αὐ.

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

**Φθινόπωρο
στήν Καστοριά**

Ένα γραμματόσημο μᾶς μαθαίνει ιστορία...

- Παιδιά, ξεκίνησα μπαίνοντας στην τάξη καί αφήνοντάς επιδεικτικά έναν φάκελο στην έδρα, ξέρετε ότι τά γραμματόσημα κλείνουν μέσα τους ιστορία;

- Κυρία, ἐγώ ἔχω μία συλλογή ἀπό γραμμα-

τόσημα πού μοῦ χάρισε ὁ παππούς μου!

- Καί μένα, κυρία, ὁ πατέρας μου... εἶναι φιλοτελιστής!

- Μιράβο, Μάρκο! Πολύ σωστά τό εἶπες. Σήμερα λοιπόν ἕνα γραμματόσημο θά μᾶς πεί τήν ιστορία του! Σᾶς τό ἔφερα νά τό δεῖτε. Εἶναι ἀπό τό 1912...

- Τόσο παλιό;

- Τά γραμματόσημα, παιδιά, ἄν τά δεῖς σάν ἕνα ἀπλό χαρτάκι, τά προσπερνᾷς· ἀλλά ὅταν τά κοιτάξεις προσεκτικά, σοῦ διηγεῖται τό καθένα μία ἱστορία. Καταγράφουν ἐποχές, γεγονότα, προσωπικότητες. Μέχρι πρὶν μερικά χρόνια ἦταν δημοφιλή ἀντικείμενα συλλογῆς. Κάποια ἄλλαζαν χέρια γιά ἀστρονομικές τιμές. Ὁ φιλοτελισμός γνώρισε παρακμή, ὅταν ἐπικράτησε τό διαδίκτυο μέ τό ἠλεκτρονικό ταχυδρομεῖο.

- Κυρία, θά μᾶς πείτε τήν ιστορία αὐτοῦ τοῦ γραμματόσημου; Γράφει «Ἐλευθέρα Πολιτεία Ἰκαρίας», λέει ἡ Εὐτυ-

χία, πού τό ἔχει ἤδη στά χέρια της.

- Ἰκαρία; Ἐκεῖ ἦμουν τό καλοκαίρι! Ἐκεῖ ὅλα πᾶνε ἀργά... Ὁ κόσμος ζεῖ σέ ἄλλους ρυθμούς!

- Διάβασα πρόσφατα σέ μία ἔρευνα ὅτι ἡ Ἰκαρία ἀναγνωρίζεται ὡς μία ἀπό τίς πέντε περιοχές τοῦ πλανήτη μέ τή μεγαλύτερη μακροβιότητα, λέει ὁ Γιάννης.

- Σίγουρα βοηθᾶνε οἱ ἀργοί ρυθμοί!

- Λέγεται ὅτι ἡ μεσογειακή διατροφή καί ἡ ἔλλειψη ἀγχους ἐξασφαλίζει τή μακροζωία τους. Ὡστόσο, παιδιά, οἱ... ἀργοί ρυθμοί δέν τούς ἐμπόδισαν νά ἀπελευθερώσουν πρῶτοι τό νησί τους!

- Ἀλήθεια; Πρῶτη ἡ Ἰκαρία ἐλευθερώθηκε;

- Ἄς πάρουμε τά πράγματα μέ τή σειρά. Τό 1912 ἡ Ἑλλάδα ἐτοιμάζεται γιά πόλεμο σέ συνεννόηση μέ τά ἄλλα κράτη τῆς Βαλκανικῆς. Οἱ Ἰκάριοι ὅμως ἀνυπομονοῦν... ἤδη ἀπό τό 1830 εἶχαν προσπαθήσει νά ἐνταχθοῦν στό ἐλεύθερο ἑλληνικό κράτος! Ὁργανώνουν λοιπόν γρήγορα τήν ἐξέγερσή τους. Παρασκευάζονται εἶχαν προηγηθεῖ συνεννοήσεις μέ τόν πρωθυπουργό Ἐλευθέριο Βενιζέλο καί τόν διπλωμάτη Ἴωνα Δραγούμη. Τό ἐθνικό κέντρο, βέβαια, δέν ἤθελε νά φαίνεται ἀνάμιξη τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους στό ἐγχείρημά τους. Ἡ ἐξέγερση ἀποφασίζεται νά γίνει στίς 17 Ἰουλίου, ἡμέρα πού γιορτάζει ἡ ἁγία Μαρίνα. Πάντοτε ἡμερομηνίες ἐορτῶν διάλεγαν οἱ Ἕλληνες γιά τίς ἐπαναστάσεις τους. Θυμάστε γιατί; Τό εἶχαμε πεί

καί γιά τό 1821.

- Γιά νά ἔχουν τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ...

- Γιά νά εἶναι μέρα πού ὅλοι θά βρίσκονται σέ δημόσιο χώρο καί δέν θά δημιουργοῦν ὑποψίες στούς Τούρκους.

- Ἀκριβῶς! Καί γιά τούς δύο αὐτούς λόγους. Ὁ Βενιζέλος εἶχε δώσει τή συγκατάθεσή του γράφοντας στόν ἐπικεφαλῆς τῆς ἐξέγερσης, στόν γιατρό Ἰωάννη Μαλαχία:

«Θαρσεῖν χρή. Οἱ βραδύνοντες οὐ στεφάνονται»... Τό καταλαβαίνετε;

- Ναί. «Χρειάζεται θάρρος. Ὅσοι καθυστεροῦν δέν στεφάνωνονται».

- Μπράβο, Γιώργο! Ἔτσι λοιπόν, «σάν ἔτοιμοι ἀπό καιρό» ὁργανώνουν μυστικά ὅλη τήν Ἰκαρία καί στίς 17 Ἰουλίου, τριάντα τούρκοι χωροφύλακες καί εἴκοσι ὀπλισμένοι ὑπάλληλοι παραδίνονται. Τήν ἐπομένη, ὁ Ἰωάννης Μαλαχίας μιλώντας στούς ἐπαναστατημένους Ἰκάριους φωνάζει: «Κηρύσσομεν τήν νῆσον ἡμῶν πολιτείαν αὐτόνομον καί ἐλευθέραν μέχρις ὅτου συμπληρώσωμεν τήν ἱστορικήν ἡμῶν ἀποστολήν ἐνούμενοι μετὰ τῆς μητρός Ἑλλάδος». Ὅλο τό νησί παραληρεῖ ἀπό χαρά.

- Δηλαδή, κυρία, ἡ Ἰκαρία ἔγινε ἀνεξάρτητο κράτος;

- Ναί, μέσα σέ λίγες μέρες ἀνακηρύσσεται αὐτόνομη ἡ «Ἐλευτέρα Πολιτεία τῆς Ἰκαρίας». Ὁργανώνεται μάλιστα χωροφυλακή, ἀκτοφυλακή, δικαστήρια, ταχυδρομική ὑπηρεσία καί τελωνεῖα. Γίνεται ἔπαρση τῆς σημαίας της, πού εἶναι γαλάζια μέ λευκό σταυρό. Γράφεται καί μελοποιεῖται ὁ ἐθνικός της ὕμνος, πού τελειώνει μέ τούς στίχους:

«Εἶσαι ἀθάνατη, ναί, Ἰκαρία, καί στεφάνια σοῦ πρέπουν πολλά».

- Γιά πόσο καιρό ἔμεινε ἀνεξάρτητη;

- Γιά πέντε μήνες, ἀλλά μέ πολλές δυσκολίες. Οἱ κάτοικοι τοῦ νησιοῦ ἀντιμετώπισαν ἐλλείψεις σέ προμήθειες, δέν εἶχαν συχνή ἀκτοπλοϊκή συγκοινωνία, ἐνῶ κινδύνευαν καί ἀπό τούς Ἰταλούς.

- Δηλαδή, κυρία, οὐσιαστικά οἱ Βαλκανικοί πόλεμοι ξεκίνησαν τόν Ἰούλιο τοῦ 1912 καί ὄχι τόν Ὀκτώβριο!

- Μπράβο, Μαρία! Ἡ ἐξέγερση στήν Ἰκαρία ἦταν τό ἐμφατήριο τῶν Βαλκανικῶν πολέμων καί λειτούργησε προπαρασκευαστικά καί δοκιμαστικά.

- Πετυχημένο τό πείραμα! Εἶχε θύματα;

- Μόνο ἓνα, τόν Γεώργιο Σπανό, πού ἦταν ἡγετικό στέλεχος τῆς ἐπανάστασης καί πατέρας ἐπτά παιδιῶν. Αὐτός εἶναι καί ὁ πρῶτος νεκρός τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων.

- Καί πότε ἔγινε ἡ ἔνωση μέ τή μη-

τέρρα Ἑλλάδα;

- Σάν σήμερα, στίς 4 Νοεμβρίου 1912, σέ ἐπίσημη τελετή πού ἔγινε στόν Εὐδήλο, τό ἱκαριακό ὄνειρο ἔγινε πραγματικότητα. Μετά ἀπό ἕναν χρόνο ἡ ἔνωση ἀναγνωρίστηκε μέ τή συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου καί ἔλαβε διεθνή υπόσταση.

- Τί κρύβει, ἀλήθεια, κάθε τόπος τῆς πατρίδας μας! Καί πόσα δέν γνωρίζουμε! παρατηρεῖ ὁ Ἀνδρέας.

- Καί αὐτά πού εἶπαμε εἶναι λίγα ἀπό τά πολλά πού ἀξίζει νά μάθουμε. Θά κλείσω μέ ἕνα περιστατικό πού δείχνει τήν ὁμοφυχία καί τήν εὐφυΐα τῶν Ἰκαριωτῶν. Ὅτις ἀπό τοὺς ἀγάδες πού θήτευσε στήν Ἰκαρία ἦταν ἐξαιρετικά σκληρός. Κάποια στιγμή ζήτησε νά τόν μεταφέρουν ἀπό τή μία πλευρά τοῦ νησιοῦ στήν ἄλλη πάνω σέ φορεῖο πού τό κουβαλοῦσαν Ἰκαριῶτες. Οἱ μεταφορεῖς συνεννοήθηκαν ὅταν θά περάσουν ἀπό ἕναν γκρεμό νά τόν ρίξουν ἐκεῖ, πράγμα πού ἔγινε. Ὅταν ὁ θάνατος τοῦ ἀγά ἔγινε ἀντιληπτός στίς ἀρχές, συγκέντρωσαν τοὺς ντόπιους καί ρωτοῦσαν ποιός τό ἔκανε. Ἡ ἀπάντηση πού πῆρε ὁ τοῦρκος ἀξιωματοῦχος ἦταν: «Οὔλοι ἐμεῖς, ἐφέντη». Ἐμεινε ἀπό τότε ἡ φράση αὕτη παροιμιώδης καί τή χρησιμοποιοῦμε ὅταν ἡ συλλογικότητα καί τό θάρρος ἐπιστρατεύονται γιά νά ὑπερνικηθοῦν δυσκολίες. Καί σήμερα τό «οὔλοι ἐμεῖς», ἡ ὁμόνοια καί ἡ ὁμοφυχία ἀπαιτοῦνται γιά νά ἀντιμετωπίσουμε κάθε ἐχθρό... σέ ὅλα τά ἐπίπεδα! Τί λέτε;

- «Οὔλοι ἐμεῖς» θά τά καταφέρουμε!

MEX

«Ὅπου σπέρνει ὁ διάβολος...»

Ὁ Ἀγιασμός εἶναι γιά τή σχολική χρονιά τό σημεῖο ἑναρξης. Φέτος, ὁ κορωνοϊός καθόρισε τή 14η Σεπτεμβρίου ὡς ἡμέρα τέλεσής του καί ὄχι τήν 11η Σεπτεμβρίου, ὅπως γινόταν συνήθως. Ἡ Ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ θά σηματοδοτοῦσε τήν ἑναρξη τῆς σχολικῆς ζωῆς.

Ἔτσι, ὅμως, ἄρχισαν νά παρουσιάζονται ἐμπόδια! Μιά τέτοια ἡμέρα πῶς θά μπορούσαν οἱ καλοὶ μας ἱερεῖς νά τά προλάβουν ὅλα, καί τή θεία Λειτουργία καί τόν Ἀγιασμό στά 14 σχολεῖα τῆς ἐνορίας μας;

Συγκινητικά πρόθυμος ὁ π. Ἰωάννης ἀνταποκρίθηκε ἀμέσως. Τό πρῶτο σχολεῖο πού σημείωσε στό πρόγραμμα γιά τόν Ἀγιασμό ἦταν τό δικό μας, στίς 11:00 π.μ.

Ἄλλο ἐμπόδιο: Ὁ Ἀγιασμός θά ἔπρεπε νά γίνει στήν αὐλή τοῦ σχολείου, παρούσης μόνον τῆς Α' Λυκείου. Οἱ ἄλλες δύο τάξεις, Β' καί Γ', θά παρέμεναν στίς αἵθουσες. Μετά τό πέρας τῆς ἀκολουθίας, ὁ ἱερέας θά περνοῦσε ἀπό τίς αἵθουσες γιά νά ἀγιάσει ὅλα τά τμήματα. Πῶς θά συμμετέχουν ἔτσι τά παιδιά, ἐξ ἀποστάσεως;

Τρίτο
ἐ μ π ό δ ι ο :
Πώς θά κρα-
τήσουμε στήν
αυλή τήν Α΄
Λυκείου σέ
«καταστολή»;
Στίς 11.00 τό
πρωί, ἡ αυλή
μας «λούζεται» ἀπό τόν ζεστό σεπτεμ-
βριάτικο ἥλιο. Τό νά μήν γρινιάζουν 145
παιδιά τῶν 16 ἐτῶν κάτω ἀπό τίς καυ-
τές ἀκτίνες, θά ἦταν ἕνας ἀκατόρθω-
τος ἄθλος. Ἔγινε πρόταση στόν Σύλ-
λογο Διδασκόντων: «Ἄς χρησιμοποι-
ηθεῖ τό ἀνοικτό ἀμφιθέατρο τοῦ σχολι-
κοῦ κτηρίου! Θά ἔχουμε τά παιδιά ὑπό
σκιάν». Ἡ Διεύθυνση ἦταν ἀνένδοτη:
«Δέν χωροῦν στό ἀμφιθέατρο 145 παι-
διά. Ὁ Ἀγιασμός θά γίνει στήν αυλή».

Ξημέρωσε ἡ 14η Σεπτεμβρίου. Ὅ-
λα ἔτοιμα: τό νερό, τό εἰκόνισμα, τό θυ-
μίαμα. Ὁ π. Ἰωάννης συνεπέστατος,
έντεκα παρά πέντε ἦταν κοντά μας. Οἱ
μαθητές ὅλοι στίς θέσεις τους.

Καί ὁ Κύριος διασκέδασε ὅλες τίς
ἀγωνίες μας! Ὅπως τότε μέ τούς Ἑ-
βραίους, ἔστειλε πάλι μία νεφέλη, νά
κρύψει τό κάμα τοῦ ἡλίου! Στήν αυλή
ὅλα φωτεινά, ἀλλά χωρίς νά δυσανα-

σχετεῖ κανένα παιδί. Μέ ἕνα
σύννεφο δόθηκε ἡ λύση.

Πῶς μπλεκόμαστε, Κύριε,
σέ ἀγωνίες καί δέν ἀφήνουμε
τά πάντα σέ Σένα; Ἀφοῦ σί-
γουρα Ἐσύ θά τά ρυθμίσεις
καλύτερα...

Ἔγινε ὁ Ἀγιασμός. Ἀγιά-
σθηκε τό νε-
ρό, οἱ μαθη-
τές, οἱ διδά-
σκοντες, ὁ
χ ῶ ρ ο ς .
Ἕνα καλό
παιδί ἀνέ-
λαβε τά χρέ-
η πού ἔχει
ἕνα παπα-
δάκι· πήρε

τόν ἀγιασμό εὐλαβικά καί συνόδευσε
τόν σεμνό ἱερέα στίς αἵθουσες. Στίς δώ-
δεκα αἵθουσες, συνοδεία τοῦ κ. Διευ-
θυντῆ, ψάλαμε δώδεκα φορές τό ἀπο-
λυτίκιο τοῦ Σταυροῦ. Ὅλα τά παιδιά
τῆς Β΄ καί τῆς Γ΄ τάξης σηκώνονταν ὀρ-
θια γιά νά ὑποδεχθοῦν τόν χαμογελα-
στό ἱερέα καί σιωπηλά -χωρίς ὁμιλίες-
νά ἀγιασθοῦν ἕνα-ἕνα.

Τόσα χρόνια γίνεται ὁ Ἀγιασμός στό
σχολεῖο μας. Πρώτη φορά ὅμως ἔγινε
μέ τόσο ὑπέροχο τρόπο! Ἄδικα ἡ ἀγω-
νία!... Ὁ ζωντανός Θεός σώζει καί εὐ-
λογεῖ τόν λαό του. Χαρίζει νίκες ὄχι μό-
νον «τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων»,
ἀλλά καί στόν καθένα πού θέλει νά ζεῖ
στό δικό του «πολίτευμα»!

Γιατί, πραγματικά, ὅσα ἐμπόδια κι
ἂν σπέρνει ὁ διάβολος, πάντα θά «θερί-
ζει ὁ Θεός» εὐλογημένους καρπούς!

Χ.Μ.Δ.

Σχόλιο στην επικαιρότητα

Ἀμερικανοθρεμμένο τό 1821;

«Σέ λίγο θά γιορτάσουμε τά 200 χρόνια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης· μιά Ἐπανάσταση, ἡ ὁποία ἐμπνεύστηκε ἀπό τήν Ἀμερικανική Ἐπανάσταση. Καί νομίζω ὅτι θά εἶναι μία πολύ καλή εὐκαιρία νά κάνουμε ἕναν κοινό ἀπολογισμό ὅσων ἔγιναν, ἀλλά καί ὅσων μπορούμε νά πετύχουμε μαζί...», εἶπε ὁ πρωθυπουργός μας, γιά νά εὐχαριστήσῃ προφανῶς τόν ὑψηλό ἐπισκέπτη του, ὑπουργό Ἐξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ Mike Pompeo.

Γιά λόγους πολιτικῆς σκοπιμότητας ἔγιναν αὐτές οἱ δηλώσεις ἢ ἀπό ἄγνοια; Οὔτε τό ἓνα οὔτε τό ἄλλο ἐπιτρέπεται. Στήν ἱστορία δέν χωροῦν ἐκπτώσεις.

Καταρχάς ὅλοι μας γνωρίζουμε ὅτι ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση ἔγινε «γιά τοῦ Χριστοῦ τήν Πίστη τήν Ἀγία καί τῆς Πατρίδος τήν Ἐλευθερία». Οἱ πρόγονοί μας διακήρυξαν στήν πρώτη Ἐθνοσυνέλευση (Ἰανουάριος 1822): «Ὁ κατὰ τῶν Τούρ-

κων πόλεμος ἡμῶν, μακράν τοῦ νά στηρίζεται εἰς ἀρχάς τινες δημαγωγικάς καί στασιώδεις, ἢ ιδιωφελεῖς... εἶναι πόλεμος ἐθνικός, πόλεμος ἱερός».

Ὅσοι ἀσχολοῦνται μέ τά σχετικά θέματα γνωρίζουν ὅτι ἡ ἀμερικανική κυβέρνηση κρατοῦσε ἐπιφυλακτική στάση στόν ἐλληνικό ἀγῶνα. Μάλιστα πρόταση βουλευτῶν στήν Ἀμερική νά ἐκδοθεῖ ἀπλό ψήφισμα συμπαθείας στόν ἐλληνικό λαό ἀπορρίφθηκε ἀπό τό Κογκρέσο. Ἐξάλλου χρόνια πρὶν ἀπό τό ξέσπασμα τῆς Ἐπανάστασης ἡ Ἀμερική προσπαθοῦσε νά δημιουργήσῃ ἐμπορικές σχέσεις μέ τήν Τουρκία.

Κάποιοι ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ Τόμας Τζέφερσον -συντάκτης μαζί μέ τόν Βενιαμίν Φραγκλίνιο τῆς Διακήρυξης τῆς Ἀνεξαρτησίας τῶν ΗΠΑ- ἦταν μέγας φιλέλληνας. Ὁ φιλελληνισμός του, ὅμως, ἐξαντλεῖται στήν ἀλληλογραφία του μέ

τόν Κοραή· πέραν τούτου οὐδέν.

Κατά τή διάρκεια τῆς Ἐπανάστασης ἐπιδιώχθηκε μία συμφωνία διομολογήσεων, μία συνθήκη «φιλίας καί ἐμπορίου» ἀπό τήν ἀμερικανική κυβέρνηση μέ τούς Τούρκους, ὥστε νά ἔχουν τή δυνατότητα τά ἀμερικανικά πλοία νά περνοῦν τά Στενά καί νά πουλοῦν τά προϊόντα τους στήν ἀγορά τῆς Ρωσίας.

Ἕνα ἄλλο γεγονός εἶναι ὅτι οἱ φρεγάτες, πού εἶχαν παραγγεῖλει οἱ Ἕλληνες μέ τά δάνεια στούς ἀμερικανούς ναυπηγούς, δέν παραδόθηκαν στήν καθορισμένη ἡμερομηνία κι αὐτό βοήθησε τόν Ἰμπραήμ νά καταλάβει τό Μεσολόγγι.

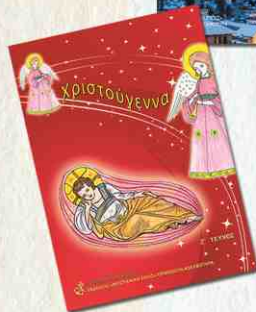
Ἐπιπλέον, ὁ ρόλος τοῦ ἀμερικανοῦ συνταγματάρχη Τζάρβις, τοῦ «καπετάν Γιώργη τοῦ ἀμερικάνου», εἶναι σκοτεινός γενικά καί μάλιστα στή συνωμοσία κατά τοῦ Ὀδυσσέα Ἀνδρούτσου.

Γιά ὅλους αὐτούς τούς «ἀλληθωρισμούς» τήν ἀπάντηση μᾶς τή δίνει ὁ ἀκαδημαϊκός Σπ. Μελάς: «Ἀλλά ἡ ἀξία τοῦ Εἰκοσιένα εὐρίσκεται ἀκόμη ὑψηλότερα. Ὅ,τι τοποθετεῖ τό μέγα τοῦτο κίνημα ὑπεράνω ὅλων τῶν Ἐπαναστάσεων τῆς Εὐρώπης καί τῆς Ἀμερικής, ὑπεράνω ὅλων τῶν ἀγώνων τῶν Βορειοαμερικανῶν διά τήν ἐλευθερίαν των, ὑπεράνω τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ τέλους τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, ὑπεράνω παντός ἐπαναστατικοῦ κινήματος τοπικοῦ καί χρονικοῦ προσδιορισμοῦ εἶναι ἡ κοσμοϊστορική ἔννοιά του καί αἱ κοσμοϊστορικά του συνέπειες... Ὑπῆρξεν ἡ καθολική ἐξέγερσις καί ὁ καθολικός ἀγών ἑνός ὁλοκλήρου κόσμου... Ἦτο ἀγών ἀναβιώσεως τῆς ἐλληνικῆς ιδέας, ἀναστάσεως τοῦ ἐπὶ ἀμετρήτους αἰῶνας φωτοδότου τοῦ κόσμου, ὅπως ἀναλάβη τήν θέσιν του εἰς τήν ἱστορικήν δημιουργίαν».

Εὐδοξία Αὐγουστίνου

Βιβλιοπροτάσεις

Περιμένοντας τά Χριστούγεννα

**Ζητήστε τα
στό Βιβλιοπωλεῖο μας
ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ
Γ. Μπακατσέλου 5,
Θεσσαλονίκη
τηλ. 2310.274518**

Τά δύο φυλαχτά

“Ωρα τώρα παρακολουθούσε τή γιαγιά της ή Μαρία. Σκυμμένη πάνω από τήν κατσαρόλα ανακάτευε, δοκίμαζε, πρόσθετε κάτι καινούργιο ή κάτι περισσότερο στο φαγητό. Είχε μία ιδιαίτερη τέχνη ή γιαγιά Άφροδίτη στο μαγείρεμα. Μά και πού δέν έχει τέχνη ή γιαγιά, σκέφτηκε και ένωσε τήν ψυχή της ξέχειλη από θαυμασμό και εύγνωμοσύνη.

- Γιαγιά, σάν μαμά μου μοιάζεις, θά μπορούσες νά ήσουν και μάνα μου, είπτε αυτόρημητα ή Μαρία.

Έκείνη γύρισε και τήν κοίταξε ξαφνιασμένη. Δέν μίλησε γιά λίγη ώρα, γύρισε στο φαγητό της σάν νά μήν τό άκουσε, έβαλε τό καπάκι στήν κατσαρόλα και άργά άργά πήγε και κάθισε δίπλα της.

- Τή μητέρα σου, παιδί μου, τή γέννησα στά δεκαοκτώ μου χρόνια. Μικρό κοριτσάκι ήμουν κι εγώ, μά ό πατέρας μου ήθελε εκεί στή ξενιτιά πού ήμασταν νά μέ ασφαλίζει. “Ηθελε νά πάρουν τά παιδιά του “Έλληνες και μάς πάντρεψε όλους μικρούς, πριν προλάβουμε νά μπλέξουμε μέ ξένους.

- Γιατί, ήταν κακό νά παντρευτείς έναν ξένο αν ήταν καλός άνθρωπος; ρώτησε μέ μία αντιδραστική γκριμάτσα ή Μαρία. Πολλές φορές οι ξένοι είναι καλύτεροι από τούς δικούς μας!

Κούνησε μέ κατανόηση τό κεφάλι ή γιαγιά Άφροδίτη.

- Άλλη κουλτούρα, παιδί μου, άλλη νοοτροπία, άλλη παράδοση, μά πάνω από όλα άλλη θρησκεία.

- Κι αν συμφωνήσει νά σεβαστεί τή θρησκεία σου και τήν παράδοσή σου; επέμενε μέ μία δόση άγωνίας στή φωνή της ή Μαρία.

- Θά μείνει μόνο στήν υπόσχεση, α-

πάντησε ή γιαγιά.

- Μιλās τόσο κάθετα, γιαγιά, μέ τόση σιγουριά, πού αναρωτιέμαι αν μιλώ μέ τή γεμάτη αγάπη και κατανόηση γιαγιά μου ή μέ κάποια άλλη.

- Μπήκε στή ζωή σου, Μαρία μου, κάποιος ξένος; τή ρώτησε κοιτώντας την στά μάτια ή κυρία Άφροδίτη.

Κατέβασε τό βλέμμα ή Μαρία και τό κάτασπρο πρόσωπό της πήρε τό χρώμα τής φωτιάς.

- “Οχι ακριβώς... τόν τελευταίο καιρό κάνω παρέα μέ ένα πολύ καλό παιδί πού είναι “Έλληνας και πού δείχνει ενδιαφέρον γιά κάτι πιό σοβαρό.

- Τότε, αν είναι όπως τό λές καλό παιδί, γιατί νά έχει αντίρρηση ή γιαγιά; Είσαι ήδη είκοσιπέντε χρονών και εγώ τί άλλο νά περιμένω, παιδί μου, από τό νά σέ δώ εύτυχισμένη;

- Ξέρεις, ό Μιχάλης είναι πολύ θρησκος, είπτε σάν ένοχη ή Μαρία.

- Τόσο τό καλύτερο, είπτε χαρούμενη ή γιαγιά.

- “Οχι όμως όρθόδοξος χριστιανός, είπτε και κοίταξε μέ μάτια γεμάτα ίκεσία τή γιαγιά. Γιαγιά μου, πές πώς δέν πειράζει!

Τήν άγκάλιασε στοργικά ή κυρία Άφροδίτη και τής χάιδεψε τό πρόσωπο. “Υστερα άφησε τά δάκρυά της νά κυλήσουν

άβιαστα

- Γιαγιά μου, κλαίς;

- Μήπως είναι και μάρτυρας του 'Ιε-
χωβά; τή ρώτησε πιό πολύ σάν νά μονο-
λογοῦσε.

- Ναί, ἀπάντησε ξαφνιασμένη ἡ Μα-
ρία. Πού τό ξέρεις;

- 'Η ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται, μονο-
λόγησε μέ πόνο ἡ κυρία Ἀφροδίτη καί δί-
χως ἄλλη κουβέντα ψαχούλεψε τόν λαιμό
τῆς ἐγγονῆς τῆς. "Επιασε στά δύο τῆς χέ-
ρια τήν ἀλυσίδα καί ἔφερε στά χεῖλη τῆς
τό μικρό σταυρουδάκι καί τήν Παναγίτσα
πού κρεμόντουσαν ἀπό αὐτήν. "Υστερα
καί πάλι ἀμίλητη τά ἔφερε στά χεῖλη τῆς
ἐγγονῆς τῆς. "Εκείνη τά προσκύνῃ καί
κοίταξε μέ παράπονο τή γιαγιά.

- Μοῦ εἶπε ὅτι θά εἶμαι ἐλεύθερη νά
πηγαίνω στή δική μας ἐκκλησία, εἶπε, μά
ἡ γιαγιά κούνησε ἀπογοητευμένη τό κε-
φάλι.

- Αὐτά πού φορᾷς στόν λαιμό σου, εἶ-
ναι τῆς μητέρας σου, καλό μου παιδί! Κά-
ποιος τήν ὑποχρέωσε νά τά βγάλει ἀπό
τόν λαιμό τῆς καί στό τέλος κι ἀπό τήν
καρδιά τῆς.

- 'Ο πατέρας μου; ρώτησε γεμάτη
ἐκπληξη ἡ Μαρία.

- "Ἦσουν δύο χρονῶν ὅταν σκοτώθηκε
καί ἦσουν ἀκόμα ἀβάπτιστη. Δέν σοῦ εἶ-
παμε τίποτα γιά νά κρατήσεις μέσα σου
μία ὁμορφὴ ἀνάμνηση γιά τόν πατέρα
σου. "Όσο κι ἂν ὑποσχέθηκε στή μητέρα
σου ὅτι θά εἶναι ἐλεύθερη νά παραμείνει
ὀρθόδοξη Χριστιανή, τόν ἐνοχλοῦσε φο-
βερά ὁ σταυρός καί ἡ Παναγίτσα πού εἶχε
στόν λαιμό, καί κείνη τοῦ ἔκανε τό χατίρι
καί τά ἔβγαλε. Εἶχαν συμφωνήσει πρὶν
παντρευτοῦν τὰ παιδιά τους νά τά βαφτί-
σουν ὀρθόδοξα, μά ὅταν γεννήθηκαν ἐσύ
οὔτε τή μάνα σου δέν τήν ἔνοιαζε πιά ἂν
θά βαφτιστεῖς ἢ ὄχι. Μετά πού σκοτώθηκε
ὁ πατέρας σου σέ πήραμε μέ τόν παππού

σου καί γυρίσαμε στήν Ἑλλάδα. Σέ βα-
φτίσαμε καί σοῦ δώσαμε τό ὄνομα τῆς
Παναγίας μας. Σέ μεγαλώσαμε σάν παιδί
μας κι ὄχι σάν ἐγγόνι μας. "Όλοι πίστευαν
πῶς ἐγώ σέ γέννησα κι ὁ παππούς κάθε
φορά πού σέ ἔβγαζε στό πάρκο κολακευ-
όταν πού κανεῖς δέν πίστευε πῶς εἶσαι
ἐγγονή του. Κατάλαβες τώρα γιατί ἀνα-
στατώθηκε ἡ γιαγιά ὅταν μοῦ εἶπες γιά
τόν νέο πού γνώρισες;

- Ἀπίστευτη σύμπτωση! ψιθύρισε ἡ
Μαρία καί ξαναἔφερε τὰ δύο φυλαχτά στά
χεῖλη τῆς.

- Διαβολικὴ σύμπτωση θά τήν ἔλεγα,
κορίτσι μου.

- Γιαγιά μου, αὐτά τὰ δύο, εἶπε δα-
κρυσμένη, δέν τά βγάζω ἀπό πάνω μου
γιά κανέναν Μιχάλη. Κι ὅσο σκέφτομαι ὅτι
ἡ μητέρα πού μέ γέννησε τὰ πρόδωσε,
τόσο μοῦ ἔρχεται ἐγώ νά τά τιμήσω. "Όχι,
γιαγιά μου, δέν ἦταν διαβολικὴ σύμπτωση
αὐτό πού μοῦ συνέβη. Ἦταν ἀπό τόν
Θεό, τό ἐπέτρεψε ὁ Θεός γιά νά μάθω, γιά
νά καταλάβω τή μεγάλη ἀξία αὐτῶν πού
φορᾷς στόν λαιμό μου. Μέ φύλαξε ἡ
Παναγία μας νά μὴν τὰ προδώσω γιά δεύ-
τερη φορά. Μόνο γιά νά τά κρεμάσω μιά
μέρα στόν λαιμό τῆς μάνας μου θά τά
ἀποχωριστώ.

- "Ας γίνει αὐτό κι ἄς πεθάνω, παιδί
μου! εἶπε ἀνάμεσα στά δάκρυά τῆς ἡ
γιαγιά.

- "Ε, ὄχι καί νά πεθάνεις, γιαγιάκα μου!
Καί ποιός θά μοῦ κρεμάσει καινούργιο
σταυρό καί Παναγίτσα στόν λαιμό ὅταν θά
παντρεύομαι;

- 'Η μάνα σου, παιδί μου! εἶπε, θαρρεῖς
καί τό ἔβλεπε μπροστά τῆς ἡ κυρία Ἀ-
φροδίτη καί ἀναλύθηκε σέ λυγμούς ψι-
θυρίζοντας: «Παιδί μου, ἀγαπημένο μου
παιδί», καί δέν ἤξερες γιά ποιόν τό ἔλεγε,
γιά τήν κόρη τῆς ἢ γιά τήν ἐγγονή τῆς;

Ἑλένη Βασιλείου

«Εὐλόγησε, Κύριε...»

11 Ὀκτωβρίου 2020, Κυριακή τοῦ Σπορέως καί ἡ Ἀδελφότητά μας, συνεπῆς στήν ἀποστολή πού ἐδῶ καί δεκαετίες τῆς ἀναθέτει ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία, ξεκινᾷ τή χειμερινή κατηχητική τῆς διακονίας. Μὲ σεμνότητα καί κατάνυξη τελέσθηκε ὁ Ἀγιασμός ἀπὸ τὸν σεβαστό μας π. Μιχαήλ στήν κεντρική αἴθουσα τῆς Ἀδελφότητος. Οἱ συνθηκὲς φέτος, κατ' ἀνάγκη, ἦταν διαφορετικές, μιά καί δέν ἐπιτρεπόταν ἡ φυσική παρουσία ὅλων τῶν ἀκροατῶν. Αὐτό ὅμως δέν ἐμπόδισε τόσο τοὺς παρευρισκομένους, ὅσο καί τοὺς περισσότερους ἀδελφούς πού παρακολούθησαν τὴν ἐκδήλωση διαδικτυακά, νά ἀνανεώσουμε μέ τὴ χάρη καί τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας τὸν πόθο γιὰ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, τὴν πίστη στὴ δύναμή του, τὴν ἐπιθυμία τῆς ἐφαρμογῆς του στήν καθημερινότητά μας. Ἐξάλλου, ὅπως τόνισε στήν ὁμιλία του ὁ π. Μιχαήλ, γιὰ τοὺς χριστιανούς ἰσχύει ἡ διὰ βίου μαθητεία στὸν λόγο τῆς ἀγίας Γραφῆς. Γνωρίσματά της: ἡ εὐλαβική προσοχή καί ἐπιμέλεια, ἡ κατανό-

ηση αὐτῶν πού μελετοῦμε, ὁ ἐπίμονος πνευματικός ἀγώνας γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν θείων μηνυμάτων καί ἡ ὑπομονή. Ἄς ἐργαζόμαστε πνευματικά καί ἡ θεία χάρη θά φέρει τὴν καρποφορία: «αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ» (Μρ 4,28).

Ἐπάρχει τάχα ἀσφαλέστερο στήριγμα γιὰ τὸν σημερινό ἄνθρωπο πού ταλανίζεται ἀπὸ ἓνα πληθος προβλημάτων καί δυσκολιῶν; Ἐπάρχει ἀναγκαιότερη καί πολυτιμότερη προσφορά ἀπὸ τὸν παντοδύναμο λόγο τῆς ἀγίας Γραφῆς; Εὐλογητός ὁ Θεός, πού μᾶς ἀξιώνει νά καλλιεργоῦμαστε μέ αὐτόν καί νά τὸν μεταφέρουμε, κατὰ δύναμιν, στοὺς ἀδελφούς πού ἐπιθυμοῦν.

Οἱ κηρυκτικὲς καί κατηχητικὲς δραστηριότητές μας, μέ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θά συνεχισθοῦν -ὅπως πάντα- στοὺς κύκλους καί στίς ομάδες μαθητῶν, νέων καί μεγάλων, τηρώντας τὰ προβλεπόμενα μέτρα περιορισμοῦ καί προστασίας. Οἱ ὁμιλίες τῆς Κυριακῆς ἀλλά καί τῆς Τρίτης θά μεταδίδονται καί διαδικτυακά. Ἄς εὐλογήσει ὁ ἅγιος Θεός!

Συζητώντας τά γεγονότα...

Τό σκάφος ήδη μπάζει νερά...

Είναι άποκαρδιωτικό μόν, αλλά καί άναμφισβήτητο: 'Η πανδημία του νέου κορωνοϊού άποκάλυψε κάποιες πολύ έπικίνδυνες παθογένειες τής έν 'Ελλάδι 'Εκκλησίας, πού διαβρώνουν τή σάρκα της ύποδόρια. Τί νά έπισημάνει κανείς πρώτα; Τό άπίστευτο έλλειμμα θεολογικού καταρτισμού; Τό κομφούζιο μέ τά άσυνάρτητα καί πολλές φορές ύβριστικά(!) καί χυδαία(!) «πνευματικά» κείμενα; Τήν άμφισβήτηση αύτης τής ίδιας τής πραγματικότητας στο όνομα τής θαυματολογίας; Τόν όρυμαγδό τών... προφητειών για άνάκτηση τής Κωνσταντινούπολης, τής Μικράς 'Ασίας, του Πόντου κ.τ.τ.; 'Αλλά τό πιό ανησυχητικό είναι άλλο: Μέσα σ' αύτή τήν προΐοισα παρακμιακή κατάσταση ή 'Ιεραρχία, ή έπικεφαλής του έκκλησιαστικού σώματος, είναι δυστυχώς άπούσα. 'Αγιοι πατέρες, συγχωρήστε μας, αλλά αυτές τίς κρίσιμες ώρες πού τό ποιμνίο σας άγεται καί φέρεται άπό τυχάρπαστους, ποιός θά μäs προστατεύσει άπό τόν έσχατο αύτό κίνδυνο, άν όχι έσείς; 'Ο δρόμος πού βαδίζουμε είναι πολύ όλισθηρός, τό ξερούμε όλοι. Γι' αύτό είναι κατεπείγουσα άνάγκη νά άναλάβετε μέ άποφασιστικότητα τό χρέος πού σäs άναλογεί, νά όρθοτομήσετε τόν λόγο τής αλήθειας καί νά άπομονώσετε τούς έτεροδιδασκάλους. Τό σκάφος ήδη μπάζει νερά, ποιός έχέφρων δέν τό βλέπει;

Ποιά κληρονομιά;

Μέ τή στήριξη του 'Υπουργείου 'Εθνικής 'Αμυνας καί τή χρηματοδότηση του Δραμινοΰ Συλλόγου «Κύκλωψ» τό σπίτι του Παύλου Μελά στήν Κηφισιά, πού δώρισε ή έγγονή του μεγάλου ήρωα στο ΥΠΕΘΑ, απέκτησε τήν πρώτη του όμορφιά. Δυστυχώς τά προηγούμενα χρόνια είχε γίνει στόχος τών έθνομηδενιστικών στοιχείων πού ξέβραζαν πάνω του τή βαρβαρότητά τους.

Στή συγκινητική τελετή παράδοσης στις 13/10, άκούστηκαν πολλά καί συγκινητικά λόγια για τόν ήρωα του Μακεδονικού 'Αγώνα. Μάλιστα ό 'Υπουργός 'Αμυνας ύποσχέθηκε ότι αύτή ή κίνηση θά άποτελέσει «έφαλτήριο για μελλοντικές πολιτιστικές δραστηριότητες πού θά τιμούν τόν Μακεδονικό 'Αγώνα καί τήν άφύπνιση του έθνους». Κι άκόμη εύχαριστώντας τήν κ. Ναταλία 'Ιωαννίδου για τή δωρεά του σπιτιού τή διαβεβαίωσε ότι «θά φυλάξουμε μέ κάθε τρόπο τήν κληρονομιά πού μäs έμπιστεύτηκε». 'Υπάρχει όμως μεγαλύτερη κληρονομιά άπό τήν ίδια τή Μακεδονία, πού τό αίμα του Παύλου Μελά χάρισε στήν 'Ελλάδα; Κι αύτή δυστυχώς δέν τή διαφυλάττουμε μέ κανέναν τρόπο, όταν βαφτίζουμε τήν έπαισχυντη συμφωνία τών Πρεσπών «καλή» έως καί «ιστορική». Καί βέβαια δέν άρκοΐν μόνο οι πολιτιστικές έκδηλώσεις για νά τιμήσουμε τόν Μακεδονικό 'Αγώνα...

Συζητώντας τὰ γεγονότα...

Καί μία άπορία

Τήν ανακαίνιση τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Παύλου Μελά ανακοίνωσε τό Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ τόν περασμένο Μάιο. Ὅπως διαβάσαμε στόν ἠλεκτρονικό τύπο (βλ. iefimerida.gr 31/5/2020) ἡ ανακοίνωση περιεῖχε μία περιγραφή τοῦ σπιτιοῦ, ἕνα σύντομο βιογραφικό τοῦ ἥρωα καί κατέληγε: «Ἡ οἰκία Μελά, κομμάτι ἀπό τή ζωή ἑνός σπουδαίου Ἑλληνα καί μακεδονομάχου, πού θυσιάστηκε στά 34 του χρόνια, θά παραδοθεῖ στή Σχολή Εὐελπίδων στίς 14 Ὀκτωβρίου. Εἶναι ἡ ἡμέρα πού συμπληρώνονται 116 χρόνια ἀπό τόν θάνατό του στή Σιάτιστα, ἀπό πυρά ὀθωμανικοῦ ἀποσπάσματος, ἄν καί παραμένουν ἀδιευκρίνιστες οἱ συνθήκες κάτω ἀπό τίς ὁποῖες πέθανε». Σιάτιστα; Ἀδιευκρίνιστες συνθήκες; Εἶναι δυνατόν ἕνα ἐπίσημο ἔγγραφο νά παπαγαλίζει ἀνιστόρητα καί ἀποδομητικά παραληρήματα τῆς ἱστορικά ἀναξιόπιστης Wikipedia; Γιατί ἐκεῖ -κοντά σέ πολλά ἀνακριβή (ὅπως ὅτι ὁ Π. Μελάς πέθανε στή Σιάτιστα καί ὄχι στή Στάτιστα) καί διάφορα προπαγανδιστικά- διαβάζουμε ἐπί λέξει ὅτι ὁ Παῦλος Μελάς δέν σκοτώθηκε ἀπό τούρκικο βόλι ἀλλά «πέθανε ὑπό ἀδιευκρίνιστες συνθήκες». Μήπως ἡ Ὑπουργός Πολιτισμοῦ δέν ἔλαβε γνώση τοῦ περιεχομένου τῆς ανακοίνωσης; Ἀλλά καί τόσους μήνες μετά, νά μήν ἔχει ὑπάρξει μία διορθωτική δήλωση!

Ἄγια-Σοφιά, Oruc Reis καί τουρκοσειρές

Ἐνῶ οἱ τουρκικές προκλήσεις ἐντείνονταν συνεχῶς, μέ τήν Ἄγια-Σοφιά νά μετατρέπεται σέ τζαμί, τό "ἐρευνητικό" Oruc Reis νά βολτάρει στά ἑλληνικά νερά, οἱ ἑλληνικοὶ τηλεοπτικοὶ σταθμοὶ προσκυνώντας τόν θεό-χρῆμα συνέχιζαν νά προβάλλουν (ἀπό τό 2005) τίς λεγόμενες τουρκοσειρές, δηλαδή τουρκικά σήριαλ. Πρόκειται γιά ἕνα μέσον πολιτιστικοῦ ἐκτουρκισμοῦ. Οἱ Βρετανικοὶ Times ἀποκάλυψαν -ἤδη ἀπό τό 2013- ὅτι «ἀποτελοῦν τό κρυφό ὄπλο τοῦ Ἑρντογάν». Ἄλλωστε καί ὁ ἀπαράβατος ὅρος πού συνοδεύει τά σχετικά τηλεοπτικά συμβόλαια τό ἐπιβεβαιώνει: «Δέν ἐπιτρέπεται μεταγλώττιση, ἀλλά αὐθεντική προβολή στήν Τουρκική». Ὡστόσο μία ἀξίεπαινη προσπάθεια τοῦ Διεθνοῦς Συνδέσμου Ἑλληνισμοῦ (ΙΗΑ), πού ξεκίνησε πρὶν ἀπό ἕνα ἐξάμηνο περίπου, φαίνεται νά ἔχει ἀποφέρει καρπούς. Ἀπό τόν Ἰούνιο ἀκόμη μέ τό σύνθημα «παίζουμε τουρκικά; ἀλλάζουμε κανάλι» ἡ τηλεθέαση τῶν συγκεκριμένων σειρῶν ἔπεσε κατακόρυφα, μέ ἀποτέλεσμα νά ἔχει μείνει μόνο ἕνα ἑλληνικό (;) κανάλι πού παρά τήν πτώση τῆς τηλεθέας του ἐπιμένει νά τουρκο-αλληθωρίζει! Ὁ Μαμωνᾶς βλέπετε... εἶναι «σκληρό» ἀφεντικό, δέν ξεφεύγεις εὐκόλα ἀπό τήν καταδυνάστευσή του!

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΑΠΟΛΥΤΩΣΙΣ»
ΠΕΛΟΠΟΣ 7
54633 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

